

Domoljub

V Ljubljani 24. julija 1940

Leto 53 • Štev. 30

Kmetijska zbornica dela

V torek, dne 16. julija, je imelo predsedstvo Kmetijske zbornice svojo sejo, na kateri je obravnavalo celo vrsto važnih zadev, ki bodo zanimale tudi širšo javnost. Tako je n. pr. kmetijsko ministrstvo sestavilo načrt novih zakonov za vse vrste kmetijskih šol, ki ga je Kmet. zbornica odklonila kot neprimerne za naše slovenske razmere. Sploh naj se večje proučitve našega šolstva odlože do ustanovitve avtonomne Slovenije, ki bo sodelovanjem kmetijskih in drugih ustanov, zlasti staršev, Cerkve in pravih odposlancev učiteljsstva uredila šolstvo tako, kakor bo za Slovenijo prav.

Neka Kmetijska zbornica je pa dala pobudo za izpremembo sedanje kmetijske pospeševalne službe. Novi zakon naj bi podal le nekaj načelnih smernic s tega področja, vse drugo bi moralo biti popolnoma prepuščeno banovinarjem, ki pač najbolje poznajo svoje razmere in potrebe in bi zato lahko tudi najuspešnejše vodile te posle.

Pred kratkim je izšla uredba o odkupu volne. V njej so pozabili na našo solčavsko-jezersko pasmo, zato je zbornica naredila takoj potrebne korake in dobila zagotovilo, da bo ta napaka popravljena. Končno pa ta pomota tudi ne more imeti nobenih zlih posledic, ker cene, ki jih uredba predvideva, bodo prizadeti naši ovčerejci ne le lahko dosegli, temveč tudi prekoračili.

Je pa še nekaj drugih uredb iz zadnjega časa, ki so za našega kmeta prav velike važnosti. Ravno na zahtevo zbornice je bila izpremenjena uredba o varčevanju z živili v tem smislu, da lahko okrajna načelstva na predlog veterinarja izdajajo dovoljenje za klanje telic, telic in juncev pod enim letom starosti. Navedene izpremembe pa še vedno ne ustrezajo zahtevam zbornice in kmetikom potrebam, ker uredba še vedno ne dovoljuje klanja zaradi pomanjkanja krme. Zbornica se zato z njo ne zadovoljuje in zahteva, da se vnese vanjo še navedeni razlog, obenem pa tudi tako, da se čim najbolj omeji izvoz krme.

Pri zbornici se stalno kopičijo pritožbe zaradi mlinskih pristojbin, zato je zbornica pokrenila primerne korake, da bi se izdala za vso banovino uredba o enotnih mlinskih tarifah. — Pripravlja se tudi uredba o izvozu konj, ki jo zbornični organi pravkar proučujejo. Zbornica zastopa stališče, da bi uredba morala zajamčiti višje cene konj, ker so ravno nizke cene močno ubile našo konjerejo.

Glede na obstoječe razmere posveča zbornica še dalje časa prav posebno pozornost vprašanju ljudske prehrane. Opozorila je banško upravo, da ukrene vse potrebno za preskrbo z žitom in z oljem, a pri kmetijskem

ministrstvu je nastopila z vsem poudarkom proti pretiranemu zvišanju pšeničnih cen, ker bi bilo to v veliko škodo vse Slovenije in tudi ogromne večine kmečkega ljudstva. Zbornica zastopa stališče, da se smejo cene pšenice povišati le toliko, kolikor se povišajo tudi cene živine.

Ker je sadje za nekatere predele Slovenije izredne gospodarske važnosti, bo skušala zbornica dosegati, koliko sadja bi prihajalo letos v poštev za izvoz. S tem v zvezi je tudi zidava prepotrebnega sadnega silosa v Mariboru. Ker so premagane ovire zaradi zemljišča, je upanje, da se začne zidati ta silos še letos, nujno jih pa potrebujemo še več.

Ker so cene za drva zadnji čas nekoliko zrasle, so se pojavile zahteve po maksimiranju teh cen. Zbornica to vprašanje še proučuje, toda izrekla se bo najbrž proti maksimiranju, ker je to za nekatere predele Slovenije skoro edini izkupiček, ki ga kmet dobi, dočim mora vse svoje potrebščine dražje plačevati. — Pod kontrolo je že stavljen gradbeni les. Trenutno to še nima vpliva na cene lesa na panju, toda če bi se pokazale neugodne posledice, bo zbornica zahtevala ukinitve. Istočasno zahteva maksimiranje drugega gradbenega materiala, zlasti cementa, za katerega pocenitev se bori že nekaj let. Izrekla se je zbornica tudi proti omejitvi izvoza jamskega lesa, celuloznega lesa in smrekove skorje, ker so vzrok navideznega pomanjkanja na trgu le nizke cene tega blaga; izrazila je svoje stališče o nameravani uredbi o kontroli zunanje trgovine.

S področja živinoreje je pretresalo predsedstvo to pot vprašanje krmilnih praškov, ki jih prihaja vedno več na trg in ki imajo večji del zelo dvomljivo vrednost ter so skoro vedno tudi mnogo, mnogo predragi. Glede na to je predlagala zbornica trgovinskemu in kme-

tijskemu ministrstvu, naj se denejo vsi ti krmilni praški pod strogo strokovno kontrolo. — Dalje se pripravlja preureditev prometa s živino. Zbornica to vprašanje že proučuje. Pritožbe proti mešetarjem se vedno bolj množe, zato je treba njih delo zaježiti. Zbornica je tudi uspešno nastopila proti zlorabljanju živinorejcev od strani mesarjev v primerih, ki so ji bili javljeni.

Jako neugodno poročilo je prejela zbornica o razmerah med našimi prekmurškimi poljskimi delavci, ki delajo na državnem veleposestvu Belje in ki jih »kaparašic« zelo izkoriščajo. To in take poročila kažejo, da bo treba ob reviziji zbornične uredbe pritegniti vanjo tudi poljske delavce. Za sedaj je pa zbornica uspešno posredovala pri ureditvi delovnega razmerja med delavci in upravo nekega veleposestva v Sloveniji.

Končno se je bavilo predsedstvo na tej seji še z vprašanjem oseb, ki so predlagane v območju ljubljanskega okrožnega sodišča za prisilne upravitelje. Sklenilo je podpreti namero Društva agronomov za sestavo slovenskega kmetijskega izrazoslovja in podpreti stremiljenje ljubljanske kmetijske poskusne in kontrolne postaje, da pride do neobhodno potrebnega lastnega poskusnega polja. Temeljito je bilo v zadnjem času tudi delo zborničnega urada na področju lesnega združenstva in na postaji za gozdne poskuse.

Iz poročila glavnega tajnika, ki se je udeleževal sej tarifnega odbora, je bilo razvidno, da je bila v tarifnem odboru zlasti huda borba glede tarife za prevoz lesa. Končno je le uspelo prvotne tozadevne predloge železnice, ki so jih podpirali tudi mnogi iz tarifnega odbora, znatno omiliti.

Naša Kmetijska zbornica se redkeje oglašava v širši javnosti, toda že iz gornjega poročila o zadnji seji predsedstva je jasno razvidno, da je njeno delo na vseh področjih ki zadevajo koristi našega kmeta, zelo pridno in uspešno.

Zdaj je na vrsti Anglija

Vsi časopisi te dni pišejo samo o tem, kdaj se bo začel glavni in odločilni napad na Anglijo. Vsi napovedujejo, da se bo proti Angliji sprožil tudi takozvani »bliskoviti napad« in da bo tako sedanja evropska vojna končana že čez nekaj tednov. Vse, kar se je dosedaj odigralo na severnem in zahodnem bojišču, opravičuje mnenje, da je možno izvesti tako vojno na suhozemski Evropi, pri napadu na Anglijo pa se postavlja samo vprašanje, ali je mogoče tako vojskovanje zanesti tudi na ozemlje, ki sestoji iz otokov. Nemško letalstvo je z mornarico srečno izpeljalo tako nalogo na Norveškem, toda Norveška ni bila

oborožena in je bila tudi presenečena. Anglija pa že mesece računa s to možnostjo in se nanjo tudi pridno pripravlja.

Proti Nemčiji in Italiji se sedaj Anglija vojskuje takorekoč čisto sama. Na njeni strani sta še norveška in poljska vlada in v Angliji je še tudi francoska in češka prostovoljska armada. Zgodilo se bo tedaj, da se bo proti najsijsajnejši organizirani nemški vojski morala vojskovati tista država, ki prave redne vojske sploh nikdar ni imela. V Angliji nikdar ni bilo obvezne vojaške dolžnosti, angleška

(Nadaljevanje na 3. strani spodaj)

Neurje, toča in nalivi

16. julij je bil za mnoge slovenske kraje zelo nesrečen dan. Ze prejšnjo noč je divjal vihar, ki ni obetal nič dobrega. V mirni, žgoči vročini pa so se 16. julija že pred poldnevom začeli kopičiti temni oblaki. Ne dolgo potem je nastal vihar, ki je spremenil mnoge slovenske kraje v pozorišče hudega neurja s točo.

Okrog Slovenskih Konjic

Med gostim dežjem se je vsula toča, kot orehi debela, mestoma pa je padala velika kakor kurja jajca. Pustošila je nasade, njive in vrtove. Tolkla je posebno kraje Spitalič, Skedenj, Tolsti vrh, Blato, Konjiško vas, Prežigal, Drazo vas, Tepanje, Perovec in dalje proti Slovenski Bistrici. Močno so prizadeti vinogradi, poljski pridelki kakor koruza, fižol, krompir, grah in žito, poškodovani pa so tudi sadovnjaki, kjer je okleščeno mnogo dreves in vrtovi. — Drugega dne po toči so občinski možje hodili po krajih, kjer je bilo neurje in pregledovali ter ocenjevali škodo. Po nekaterih krajih so našli strahovita opustošenja, kakršni ljudje 30 let ne poznajo. V konjiški okolici je najbolj prizadeta bivša občina Spitalič. Vse kaže, da je nad ta nesrečni kraj prihrumela toča z dveh strani in združeno klestila. Vse zeleno je zbito z drevja, žito in pritisleno zelenjava sta stolčena v zemljo. Na strehah je razbita opeka. Nekemu posestniku je razbite nad 4000 kosov. Ker je bilo mnogo toče debele kakor kurje jajce, je predirala skozi slamnate strehe, da so mnoge preluknjane kakor rešeto. Perutnino, ki se zaradi nenadnega prihoda neurja ni mogla skriti pod streho, je ubilo, zlasti so po nekkih hišah sploh brez piščancev. Nekega pravkar z orožnih vaj se vrnivčega fanta je tak težak ledeni kos zadel v glavo, da se je takoj onesvestil. Če bi ga ne bili domači takoj opazili in zvrleli v lišo, bi ga bilo gotovo ubilo. V špitališki šoli je toča razbila 76 šip.

Vinogradi nudijo žalostno podobo. Iz zemlje štrlijo samo koli in golo trsno lesovje.

Toča je pobelila vse bregove. Ponekod je je nasulo do pol metra. Revnejšega prebivalstva, zlasti onega po bregovih, se polajša obup. Sedaj je namreč ravno čas, ko so se preživljali v glavnem z zelenjavo in so mnogi že šli dneve, ko bodo ječmen poželi in ga odnesli takoj v milin. Prizadetim krajem je nujno potrebna takojšnja pomoč.

Škoda v novomeškem okraju

Letos je v novomeškem okraju napravila toča zopet občutno škodo. Prvič je prišla toča 29. maja in je uničila, kakor je bilo ugotovljeno, 50 do 100% ozimnine v občini Dobrnič, in sicer v vaseh Krušnji vrh, Knežja vas, Zelenzo, Luža, v občini Trebnje v vaseh Pešinja vas, Kamni potok ter v občini Vel. Loka vas Koreniko. Škoda se je tedaj ocenila v občini Dobrnič na 484.000 din, v Trebnjem na 39.000 din in občini Vel. Loka 450.000 din. — Drugič je toča zadela iste vasi v občini Dobrnič in pa del občine Žužemberk 30. junija ter je bila samo v občini Žužemberk uradno ugotovljena škoda na 570.000 din. — Tretjič je toča tolkla 13. julija in pri tem prizadejala celo občino Vel. Loka, katastralno občino Vrh, Trebnje in Ponikve v občini Trebnje, skoraj celo občino Dobrnič, del občine Žužemberk, Mirna peč, Prečna, St. Peter, Smihel-Stopiče, Brusnice in Orehovica. Skupna škoda je bila uradno ocenjena pri tej priliki na 5.500.000 din.

Vse te občine so občutno prizadete, zlasti pa občina Dobrnič, ki je že lansko leto ob priliki poplavl utrpela veliko škodo. Tudi v vasi Podlipa, ki spada v obč. Ajdovec je bila škoda ocenjena na 116.000 din in so bili vsi poljski pridelki 100% uničeni. V posameznih krajih oz. vaseh občin vlada že sedaj veliko pomanjkanje živeža in semen. Največje povpraševanje je po koruzi, ki je dosegla že celo 3 din za kilogram po raznih posredovalcih. Manjka tudi semenske ajde, nujno potreben bi pa tudi bil superfosfat za gnojenje ajdi.

vojska je obstojala samo iz prostovoljskih in plačanih vojakov in mornarjev. Šele v sedanji vojni je bilo nekaj letnih, ov popolnoma izvežbanih na vojaški način, ki je v navadi v ostalih evropskih državah. Toda teh dva milijona angleških vojakov se bo moralo spopasti z vojsko, ki je za vse spopade izredno dobro izšolana in opremljena. Angleška vojska niti od daleč ni tako izurjena. Za boj po raznih delih države pa so v Angliji pripravili celo narodno obrombo in proti nemškim padalcem in motoriziranim oddelkom po naseljenih in vaseh se bodo najbrž vojskovali številni Angleži kar z najnavadnejšim orožjem.

Na nemški in italijanski strani je popolna izvežbanost in tehnična pripravljenost, na angleški pa neka športna tveganost in čudno zanesenjaštvo, ki z modernim vojskovanjem nima skupnega ničesar drugega kot to, da tudi računa največ na presenečenje in na slučaj.

Cimbolj se bliža odločitni trenutek, tembolj se v Angliji govori o tem, da se Anglija ne misli sporazumeti s sovražnikom in da hoče nadaljevati vojno do svoje zmage. Če bo Anglija poražena doma, se bo šla vojskovati v svoje dominijone in kolonije.

Čudna je ta odločnost pri narodu, ki je bil zmerom najbolj previden in najbolj stvaren. Ta narod nikdar ni maral storiti ničesar, če ni bil popolnoma gotov uspeha. Tokrat je v vojaškem oziru zelo malo izgledov za uspeh, kajti sovražnik ima več letal in boljšo vojsko, edino v mornarici ima Anglija še številno premoč. Pa vendar se najbolj računarski narod odločuje za bitko. To bo najbrž storil zaradi tega, ker mora ohraniti sedanji svoj položaj, če hoče v vsem svojem sijaju in bogastvu živeti naprej. Anglija ima svoj imperij in ta imperij uspeva zaradi tega, ker lahko po vsem svetu svobodno trguje. Po zadnji svetovni vojni 1. 1918 se je zamajala trgovina tega imperija tako, da je Anglija izgubila skoraj ves trg v državah Južne Amerike. V teh dneh velike stiske in težav ji Japonska jemlje azijski trg. Če izgubi vojno popolnoma, bo Anglija gotovo izgubila vso trgovino v Aziji in Evropi. Če pa izgubi angleški narod možnost svobodnega trgovanja, tedaj bo utonila njegova moč in elava.

Velike stvari so v računu in ker gre zanje, se Anglija ne mara izogniti odločilnemu spopadu, ki ga hoče zavleči čim dalj tudi tedaj, če bi bila na angleških otokih poražena.

Spodnja Savinjska dolina

Z vso naglico je pridivila nevihta nad vso spodnjo Savinjsko dolino. Po neznanih številkah so se utrgali oblaki polni ledu nad občinami Grife, Zalec, Petrovč in Celje. Okrog dveh se je vilo močno neurje s točo. Trajalo je nekako pol ure in je šlo preko Celjske kotline proti St. Juriju pri Vojniku. Toča je oklestila hmeljske nasade tako, da ni upali niti na malenkostni pridelek. Zbila je v tla koruze in žito ter stročnice. Drevje je polomila in ga oklestila. Najhujše so uničena žitna polja na Lopati pri Celju. Pogled na opustošene njive je naravnost strašen. Državna cesta je porušena z zelenjem in jabolk, ki jih je oklestila toča. Travniki in njive so pobeljene s točo kot orehi debelo. Neurje je zavzelo zelo širok pas od Savinje do Rožne doline, med Levcem in Celjem pa le ozek pas, ki ni tako opustošen. Ogromno škodo pa je napravila toča v petrovaški okolici, zlasti v Arneji vasi in na Lopati pri Celju, kjer je dobesedno uničila vse. Strašen je pogled na opustošene hmeljske nasade pri Zalcu. Vihar je napravil škodo na številnih hišah. Toča je v Petrovčah razbila vse šipe na velikem žoiskem poslopju.

Tudi nad Zagorjem

Dne 16. julija popoldne okrog 4 pa so se začeli zbirati temni oblaki nad Zagorjem. Kmalu je začela padati debela toča z dežjem. Oklestila je drevje. Pa to še ni bilo dovolj. V bližnjem hribovju se je utrgal oblak in voda je pridrla s takšno naglico in silo, da je podrla mostove in to zlasti čez Kotedrešo, ki je bila lani regulirana. Posledica je bila, da so podrti mostovi zajezili vodo, ki se je razlila po polju. Voda je drla in nosila s seboj hlode, na žagi g. Kovača pa je odnesla deske. Nekemu kmetu je voda odnesla tri prašice s svinjakom vred. Med ljudstvom je zavladala strašna panika. Nekateri so se reševali z lestvami skozi okna. Ko se je ozračje nekoliko umirilo, je bil pogled na opustošeno okolico strašen in žalosten. Škoda je ogromna. Vse priznane gre našim gasilcem, ki so s takim junaštvom reševali po vodi kar se je še rešiti dalo. Strašno neurje je bilo tudi v Toplicah. Rudnik je moral utaviti separacijo.

Voda je zalila trboveljsko kotlino

Dne 16. julija ob pol dveh je kratek čas močno deževalo, okrog 2 pa je nastal naliv, kakršnega ne pomnimo. Naliv je namah napolnil potok, voda je vedno močnejše naraščala, prestopila bregove, začela nositi s hribovja drva, cela drevesa in vse, kar ji je bilo na poti, proti Trbovljam in naprej v Savo. Najprej je porušila jezove Durniku, Knaflču in Dolinšku, podrla pri Grenkotu most in vse to je zamašilo most na trgu. V par minutah je bil ves trg pred cerkvijo pod vodo. Voda je vdrla v vse spodnje prostore hiš pri Špancu, Božiču, Kukenbergu, Goropevsku, v šolo in v Društveni dom. Naenkrat je bil tudi novi občinski dom v vodi. Nastalo je veliko jezero, iz katerega je gledalo veliko poslopje občinskega doma. Vse proti Vodam je voda porušila vse, kar ji je bilo na poti.

Najhujše je bilo za staro rudniško bolnišnico. Tam si je potok Trboveljsčica napravil novo strugo čez neki vrt; voda je pri Bervarju in v rudniški stanovanjski hiši stala meter visoko. Stanovanja v spodnjih delih hiš so bila seveda vsa pod vodo. Hudournik je zaprl cesto pri Šetincu in pri Bergerju, ves promet je

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Pomenljiva petdesetletnica. G. Gregorij Flis, misijonar sv. Vincencija Pavelskega in superior misijonske hiše pri Sreču Jezusovem v Ljubljani, je slavil te dni 50-letnico, odkar je stopil v Družbo sv. Vincencija Pavelskega. Zaslužnemu in neumornemu delovnemu g. superiorju želimo še mnogo let plodonosnega dela.

DOMAČE NOVICE

d Jegličev akademski dom. Nekdanja Pongratzova hiša na vogalu ljubljanske Gosposke ulice in Novega trga, kjer je sedaj nastanjen Državni osrednji urad za žensko domačo obrt, je prešla v last društva »Jegličev akademski dom« v Ljubljani. Društvo je že maja meseca kupilo hišo od prejšnjih last-

nikov za 1.050.000 din. V zemljiški knjigi je bil te dni izveden prenos lastninske pravice na omenjeno društvo.

d Dela pred ljubljanskim glavnim kolodvorom. Končno je prišla na vrsto tudi ureditev prostora pred ljubljanskim glavnim kolodvorom. Za nekaj dni delavci tam pridno delajo, kopljejo, zlagajo kocke, zabijajo in žagajo. Kake kaže, bodo prostor prav lepo uredili. Napravili bodo tudi javno stranišče pod zemljo. Tega je marsikateri potnik močno pogrešal. Zdaj je tudi Ljubljana ukrepanila isto, kar imajo že vsa druga mesta pred svojimi kolodvorji.

d Zadnji »Gorenjec« se obrača proti plančevanju ob raznih podoknicah in dostavlja tudi sledeče: Še bolj žalostno pa je to, da je moči najti med takimi podokničarji celo javne kulturne delavce, ki zaradi svojega položaja v družbi postanejo v večini prime-

rov celo organizatorji. Mislimo, da taki, ki so vendar v šolskem in v izven šolskem življenju slišali toliko vzpodbudnih besed o protialkoholnem delovanju in so vsekakor imeli kdaj možnost opazovati žalostne posledice ravno v takih primerih, nikdar ne bi smeli zavzemati mest, ki jih imajo; med takimi ne bi smeli nikdar opaziti kakšnega učitelja ali drugega pedagoga sploh, ki v šoli govori mladini o idealni borbi zoper alkoholizem; v dejanjih pa se izkaže drugačnega. Kako neki more mladina spoštovati takega predstojnika, če se zaveda, da se niti on noče ravnati po besedah, ki v šolski sobi tako lepo zvane.

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

d Nove odredbe glede prehrane in žetve. Zaradi nedostajanja domače koruze je vlada sklenila, da bomo koruzo takoj nakupili v inozemstvu, in sicer v Bolgariji. Devizni odbor Narodne banke je že odobril potrebno vsoto deviz. Prizadu v ta namen in, kakor poročajo iz Bolgrada, odpotuje ravnatelj izvozne družbe dr. Thot še ta teden v Solijo, da sklene nabavo. Medtem je vlada sklepala tudi že o ceni nove pšenice in o preskrbi prebivalstva z moko za prihodnje leto. Pričakuje se, da bo nova cena objavljena, ker se pšenica letošnje žetve že pojavlja na trgu žit torodnih pokrajin, ni pa prometa z njo, ker še ni znana cena. Hkrati poročajo, da je vlada sklenila uvesti enotno menjavo pšenice za vso državo, torej uvedbo enotne moke, in tudi ta uredba bo v kratkem objavljena.

d Muslimanski kmetje so napadli v bližini Sarajeva pomožnega škofa dr. Čekada, ker je njegov spreved prepeval skozi vas katoliške pesmi. Procesijo so smeli nadaljevati brez petje. — Pri nas v Sloveniji lahko vsak poje po svoje.

d Koruplentim in mišičastim, pri katerih se pojavljajo težki razni težavi zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izborno pomagajte tedensko pitje naravnih »Franz-Josefovih grenke vode«. Taki ljudje se morajo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje.

Reg. po mla. nos. pol. in nar. zdr. št. 1546. M. V. 22.
d Ake potrebujete pražnje obleke, nikar ne odlašajte z nakupom, ker je vedno boljše imeti blago kot denar. Pri trdki F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta, še dobite vsega v izbiri, naj bo za moške ali ženske obleke, razno posteljino, kovrte, koe itd., po zelo ugodnih cenah. Trdka Goričar je ena največjih in najbolj solidnih trgovin ter tudi gleda na svoje odjemalce. Zato kupujte samo pri Goričar v Ljubljani.

VINO

pristno in poceni dobite pri
Centrale vinarni
v Ljubljani

d »Ravnopravnost«, mesečnik za narodno obrambo, piše, da slovensko ozemlje obsega 25.000 kvadratnih kilometrov, da v Jugoslaviji živi na strnjenem slovenskem ozemlju 1.078.000 Slovencev (68,5%), v Italiji 420

Po bojiščih

O preteklem tednu pravi veliko časopisje, da je bil teden »miru pred viharjem«. Pod viharjem označujejo skupni splošni in totalni napad Nemčije in Italije na angleški imperij, ki je tik pred durmi. Sam nemški kancler Hitler je dal prošlim dnevom podobno označbo, ko je v petek zvečer govoril pred nemškim državnim zborom in pri tej priliki še enkrat pozval Anglijo k mirni ureditvi sporov, »da bo vest mirna sprava dogodkov, ki prihajajo, kot se je izrazil. Tako v vojaškem, kakor v političnem pogledu je bil torej pretekli teden vsestransko v znamenju priprave na napad na Anglijo.

Na bojiščih ni bilo dejanj večjega obsega. V glavnem so se odigrali na obeh frontah, na nemško-angleški in italijansko-angleški fronti le letalski boji, ki naj bi služili kot uvod k velikim dogodkom. Nemški bombniki so vsakodnevno napadali angleška pristanišča in vojno-industrijske naprave. Ponoči pa so angleški bombniki prihajali nad nemško ozemlje. Italijanski bombniki so napravili

dalje polete in so napadali palestinsko luko Hajfo in trdnjavo Gibraltar, medtem ko so bili dnevno napadi na druge angleške postojanke na Malti in v Egiptu. Angleška letala pa so omejila svoje delovanje na Afriko. Pomorskih borb velikega obsega tudi ni bilo. Nemške podmornice so potopile nekaj angleških trgovskih ladij, na Sredozemskem morju pa je bila potopljena ena angleška podmornica in en rušilec, medtem ko je Italija izgubila eno križarko »Bartolomeo Colleoni«. Suhozemski boji pa so bili samo na afriški celin, kjer so italijanske čete na dveh mestih prodirle v angleško ozemlje, in sicer v Sudanu in v Keniji, medtem ko so angleške motorizirane čete napadale na tibijski mej. V tem okviru borb manjšega obsega torej sta Nemčija in Italija končavali vojaške priprave za vojaški napad na angleški imperij, ki bo očitno napaden od Nemčije na angleškem otočju samem, od Italije pa na postojankah v Sredozemskem področju.

bil zaradi narasle vode in raznovrstnega materiala, ki ga je prinašala s seboj, ustavljen. Voda je stala visoko nad cesto od Vod do Sušnika. Pri stari separaciji ima rudnik lesno skladišče. Hudournik je v par minutah visoke skladovalnice jamskega lesa razdril in odnašal proti Savi. Zajezilo je vse rudniške železniške mostove, ki jih je precej. Vozilke, ki jim pravimo hunti, naložene z opeko in drugim materialom, je voda odnašala in se z njimi igrala kot za šalo. Grozno je bilo gledati ob rudniških mostovih kot hiše visoke kupe lesa, ki so vodo zajezili, da se je razlivala na vse kraje in uničevala. Navadno pohleven potok Trboveljčica, ki se izliva v Savo, je tako močno narastel, da je Savin tok prerezal in so valovi onkraj Save butali ob breg.

V srce se ti morajo zasmiliti uboge rudarske družine, ki prebivajo v pritličju hiš, in jim je voda pokvarila in deloma uničila imetje. Ubogi vojni vdovi je voda odnesla barako, v kateri je prodajala tobak, s tobakom

vred. Niti ne vidi se, kje je baraka stala. Poleg te trafike je imel v baraki delavnico obubožani čevljar, ki mu je odnesla voda vse orodje. Rudarska kolonija »za cesto« je bila vsa pod vodo. Baraka branjevca Žuža je voda prenesla čez cesto in jo tam zopet lepo postavila na tla.

Še ni končan splošen pregled, še niso sestavljeni vsi statistični podatki, kakšno in kolikšno škodo so letošnja neurja povzročila našemu kmetu, našemu vinogradniku, našemu sadjarju. Toliko že kaže splošen pregled, da so neurja s točo napravila po raznih krajih Slovenije skupno škodo že nad 100 milijonov dinarjev.

Tudi po nekaterih dolenskih in belokranjskih krajih je pustošila te dni nesrečna toča. V Bohinju je strela zanetila požar. Skoraj po vsej banovini Hrvatski in v Bosni pa je divjal silen vihar (orkan), ki je napravil tam izredno veliko škodo.

Vzgoja ta zakon

Vzgoja! Kratka beseda, ali velika, skoro medvedova je njena naloga. Vzgoja ne govori samo: »Molčaj! Ubogaj! Delaj! Postoj!« In tako dalje. Vzgoja mora imeti svoj cilj tam daleč, daleč, segati mora s svojim dehom do smrti, da se dalja, v večnost. Treba pa je posebnosti, da oče svojega sina, da mati svojo hčer pripravljata na različne duse zakonitega življenja, pa tudi sami otroci naj bi se svedeli, da je življenje v zakonu končni cilj njihovega samostojnega delovanja. Oče naj vzreja sina v gospodarstvo, naj se sin pod njegovim roditeljem vidi v njegovem poljedelstvu, vinu, žitništvu in drugem, kar mu bo na potu življenja prav prišlo. Tako bo fant bolje izkoristil svojo mladost, kakor pa če bo preko nerodnih let, preko popivanja in zapravljanja in drugih nerodnosti in razbuzdanosti jedral v zakonske pristanišče. Dekle naj bi se radila pod vodstvom matere rade potrebni gospodinjskih opravil, od peke, kuhe in molitve do trinarstva in kujevje. Kakšno vzgojstveno knjigo (Vole: Otroci I. in II. del) bi tudi brez škode vzela deklica v te svojih bližnjih letih v roke. Nobena mati naj bi svoje hčere ne poslala k poročnemu oltarju s praznim izgovorom, lei jo bo te življenje izutilo... Tudi jaz sem se morala vsega učiti šele v zakonu. Prepoved, mater, prepoved.

tišč (24,8%) v Nemčiji 89.000 (6%), na Madžarskem 11.000 (0,6%), v drugih delih Jugoslavije 75.000 ter 300.000 izseljencev na Nemškem, v Franciji, Belgiji, Holandiji, Ameriki itd. Skupno število Slovencev po vsem svetu je tedaj 2.056.000.

d Redni račni promet med Belgradom in madžarsko Budimpešto se je začel 18. julija 1940.

d Soliter velikih trdk v Belgrad. List Jugoslovanski kurir poroča, da se namerava več velikih trdk preseliti iz Zagreba v Belgrad. Zlasti se nameravajo preseliti trdke, ki prodajajo les, kože in mineralna olja. Te trdke navajajo, da prodajo več ko 70% svojih predmetov na trgih izven Hrvaške, zlasti pa v Srbiji in Vojvodini. Poleg tega pa je vzrok preselitve tudi to, da so davčine v Belgradu znatno manjše kakor pa v Zagrebu.

d Pri uprili ali pri metajah v postavi vremenit zjutraj na teklo konarce naravno »Franz-Josef vode.

d Za nadzornika cen v Sloveniji je imenovan Filip Uratnik, glavni tajnik Delavske zbornice. Podrejen je neposredno banu dr. Katičevu.

d Parnik »Lavrenc bo vozil odslej namesto v Haifo in Beyrut redno v Odso in druga pristanišča ob Crnem morju.

d Nemške vojne filme so prikazovali te dni na nemškem poslanstvu v Ljubljani.

d Sprejem mladeničev v Strojno mornariško šolo v starosti od 15 in pol do 18 in pol let in v Strojno mornariško šolo v starosti od 16 do 18 let. Rok za prijavo je do 31. avgusta t. l. Vsa tozadevna pisma ali prošnje pisмено ali osemno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v pok. Ljubljana, Maintrava ulica 14. Za pismeni odgovor priložite kolek za 10 din.

d S kravjim zvoncec je privabil v bližino medveda in ga ustrelil znani južnosrbijski lovec na medvede Mika Brada iz Be-

ličica. V gonovih se vasi so stalac strahli medvedi in uničevali ljudem živino. Mika Brada je šel medveda čakat, pa ga je zamaš čakat dva dni. Nazadnje se je spomnil na kravji zvoncec in začel v gozdu z njim zviniti. In res je pribavil k sebi medvedko, ki je pridrela v prepričanju, da se tam pase živina. Zadostoval je samo en strel, da je Mika Brada ubil medvedko.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Minister dr. Miha Krek se je mudil, kot smo že poročali, več dni v Belgariji, da naveže še bolj ozke stike našega združništva z bolgarskim. Naš gradbeni minister je bil sprejet izredno dolgo tudi pri kralju Borisu, kjer se je mudil nad eno uro. Minister dr. Krek se je s svojimi spremetvom in sicer z aeroplanom že vrnil v domovino.

p Sovjetija — rešiteljica? Govorjenje o rešiteljici Sovjetski Uniji imenuje neumnost znani srbski politik Adam Pribičević, ki je v svojem listu »Seljaško kolo« napisal članek, kjer med drugim tako le razlaga: Nekateri se tolažijo, da bo k nam prišla Sovjetska Unija ali Rusija. Toda le neumnež more pričakovati, da bi Nemčija in Italija dovolili, da bi se v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu usedia kaka druga močnejša sila. Obe omenjeni državi bi prav gotovo rajši šli v vojsko, kakor pa da bi kaj takega dopustili. Ta vojska pa bi se vodila na naši zemlji, kar bi našo nesrečo se povečalo in česar si prav gotovo nihče ne želi. Zato se pravi izživati nesrečo nad svojo zemljo, kdor dandanes v sedanjih razmerah kaj takega razlaga in propagira. To je Adam Pribičević napisal na račun raznih komunističnih agitatorjev, ki krošnjarijo s svojo komunistično agitacijo pod krinko slovanstva. Potrebo se nam je zdelo omeniti besede Adama Pribičevića, ki mu nihče ne more očitati, da bi bilo v njem le za las kakaga »klerikalca«.

p Nemški list o posmirjenju na Balkanu. »Münchener Neueste Nachrichten« objavljajo članek, v katerem pravijo, da se položaj na Balkanu čedalje bolj posmirjuje in da se tako

v nevarnosti kakor v zmanjšanji politiki balkanskih držav čuti čedalje bolj trdna tendenca po čim večji nevtralnosti. Balkanske države se politično prizadevajo ohraniti mir in ga utrditi. Proti temu so spletke, ki pa nimajo nobenega učinka, ker so znani krogi, ki jih zamisljajo in so usane tudi njihove metode in njihovi slabi nameni.

d) 10 m globoko je padel v Zabjaku pri Mariboru s strehe pri popraviljanju dimnika 39 letni zidar Ivan Rašelj. Hade notranje poškodbe.

d) Zgorela je drvarna kreharica na Mo ti pri Ljutomeru. Živino so rešili, uničena pa je vsa krma.

d) Smrt pod hlodi. Hlapca Kotnik in Kušnik sta peljala svoja voza po precejšnji strmini po občinskem kolovozu iz gozda proti Hudemu kotu pri Ribnici na Pohorju ter sta morala med potjo močno zavirati. Kotnik je bil spredaj kakih 50 korakov za njim pa je peljal Kušnik. Naenkrat je Kušnik opazil, kako je Kotnik, ki je stal poprej zadaj na vozom pri zavori, na nekem ovinku nenadoma planil naprej, potem pa je voz s konji in hlapcem zagrmel po strmim pobočju v Rohnikov jarek. Ko je Kušnik prihitel na mesto nesreče, je videl, da se je voz s hlodi zvalil na Kotnika ter ga pritisnil z vso silo na pri na smrekov štor, tako da je nesrečnega popolnoma zdrobilo prsi kol in zlomilo hrbtenico ter je pri priči mrtev. Tudi enega konja so hlodi pritisnili ter ga ubili. Ugotovilo se je, da je slučajno nesrečo zakrivilo zgolj naključje, ker je bila zavora in vse ostalo na vozu v redu.

d) Polar je upepelil domačije posestnika Janeza Kolekova v Gerincih v Slov. goricah.

d) V Dravi je stonil 28 letni delavec Westrove tovarne Josip Melhar iz Ostrovnega pri Celju. Melhar je bil na orožnih vajah v mariborski okolici.

d) V 50 m globok prepad je zdrvel 43 letni Jože Zupanc iz Poljčan. Njegovo stajanje je zelo resno.

d) Pod »ararno« je bilo postavljeno 1 odlikom kmetijskega ministrstva posestvo gofice Zichy v Slovenski Krajini.

Važna uredba prosvetnega ministra

Novi prosvetni minister dr. Anton Korošec je pravkar podpisal uredbo o postopnem odpiranju semestrov, od petega pa do desetega, za medicinsko fakulteto v Ljubljani. S tem smo Slovenci končno vedarile dobili popolno medicinsko fakulteto, ki je bila nujno potrebna. Leta 1943 bodo poslovali na tej fakulteti še vsi oddelki.

Po tej uredbi se bo postopno odpiranje nadaljnjih semestrov izvršilo tako, da se bo od zimskega semestra 1940-41 pa do letnega semestra 1942-43 in zaključno vsak semester odprl po en nov semester. Tako se bo v zimskem semestru 1943-44 prišel na medicinski fakulteti v Ljubljani popola pouk vseh 10 semestrov. Pouk in izpiti se bodo tudi v semestrih, ki se bodo odprli, izvajali po predpisih uredbe o medicinski fakulteti vseučilišča v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani, tako da slušatelji ne bodo mogli polagati izpitov iz predmetov, ki se predavajo v semestrih, ki še niso odprti.

Zaradi postopnega odpiranja novih semestrov na medicinski fakulteti v Ljubljani se

bodo na isti fakulteti odprli naslednji masstveni zavodi:

V letnem letu 1940-41 centralni rentgenološki institut, institut za radio-terapijo, institut za farmakologijo in toksikologijo, biogenski in bakteriološki institut, dermatovenerološka klinika, klinika za nalezljive bolezni, klinika za psihiatrijo in nevrologijo, klinika za ginekologijo in obstetricijo, ortopedična klinika, zavod za fizikalno terapijo in balneologijo.

V letu 1942-43 zavod za sodno medicino in kriminalistiko, klinika za očne bolezni, pediatrična klinika in otorinolaringološka klinika in odontostomatološka klinika.

Vse klinike, ki se bodo po tej uredbi odprle, bodo imele začasno svoje prostore v splošni bolnišnici v Ljubljani. S to uredbi, ki bo v kratkem objavljena v »Službenih novinah«, je ljubljansko vseučilišče po zaslugi naših predstavnikov v vladi, predvsem pa g. ministra dr. Korošca, postalo popolno ter se bo odslej lahko nemoteno razvijalo.

RAZGLED PO SVETU

Hočemo svobodno Evropo

General Smuths, državni predsednik Južnoafriške zveze je imel te dni govor, kjer je poudaril tudi sledeče:

»Mi pa hočemo svobodno Evropo, svobodno za posameznika in za narode, svobodo za osebnost in narodni razvoj, kjer bo vsakdo lahko nadaljeval svojo zgodovinsko nalogo za napredek človeštva. S svobodo pa mora seveda biti združena disciplinirana organizacija, katere je manjkalo Zvezi narodov. Nova Zveza narodov bo morala to napako odpraviti. V novi Evropi kakor si jo zamišljamo mi, bo prosto koristno tekmovalstvo med narodi, prosto denarstvo, v njej bo vladala socialna pra-

vičnost in mednarodna pravica brez sile ter trajen mir. V taki novi ureditvi ne bo prostora za samozvane voditelje. Vsak narod bo skupnost prostih mož in žena, mednarodna družba pa bo skupnost prostih narodov. To je naš odgovor na nasprotno izjavljanje, ki ga bomo odbili z vso silo, katero nam je dal Bog. — Kakor poročajo, bi bili glavni pogoji Anglije za mir baje sledeči: 1. Umik Nemcev iz vseh držav, ki so pod nemško zasedbo. 2. Jamstvo Nemčije, da ne bo povzela daljnih zasedb. 3. Jamstvo za varnost angleškega imperija.

ITALIJA

»Razno iz Julijske Benečije. V 80. leto sta stopila že Ivan in mati Urhula Budhovič v Sovodnjah pri Gorici. — Motorno kolo je ubilo na državni cesti pri Potačah pod Kamnjami 31 letnega delavca Stanka Bimca iz Dornberga. — Za načelnika bovškega županstva je bil poklican boviški rojak Guido Štres. — Ono neželjo zvečer se je vrnil s kratkega sprehoda domov v svoje stanovanje v Gorici 37 letni Franc Zoržat. Bil je v družbi prijateljev in se je utrudil. Zato se je hotel okrepčati s skodelico tople kave. Odprl je plinsko napeljavno na štedilniku in pristavil lonček, da bi si ogrel svojo skromno večerjo. Pri tem pa ga je premagal sparec in je zadremal pri odprtem plinu. Ko ga je dobro uro pozneje prišel obiskat sorodnik, ga je našel nezavestnega ležati na tleh. Poklical je hitro »Zeleni križ«, a bilo je prepozno. Soba je bila zaprta in se je tako napolnila z uhajajočim plinom, da se je ubogi mož radušil. — V ponedeljek, 22. julija so pri naši Materi na Sv. gori v vsej tihozi praznovali 40 letnico svoje prve sv. maše gg. Val. Batič, župnik na Slapu pri Vipavi, Jože Milanič, župnik v Medani v Brdih, in Valentin Pirc, župnik na Idriji ob Soči.

NEMČIJA

»Daljnosežne besede kanclerja Hitlerja. V svojem velikem govoru v parlamentu, dne 19. julija je povedal kancler Hitler tudi naslednje: Anglija hoče nadaljevanje vojne. Taka vojna se more končati le s popolnim uničenjem enega od nasprotnikov in uničenja bo Anglija, katere prebivalstvo bo doživelo vse grozote vojne, kakor jih je Francija, ki danes drugače misli, kakor je mislila pred kratkim. Če se bo vojna nadaljevala, bo uničen angleški imperij, česar Nemčija ni nikdar namerala. Zaradi tega je treba še enkrat potrkati na zdravi razum v Angliji, naj se angleški voditelji in angleški narod spametujejo in sklepejo mir, ker ni vzroka za nadaljevanje vojne in ker bi bilo treba Nemčiji in Angliji prihraniti nadaljne žrtve. Če se to ne bo zgodilo, pade odgovornost na Anglijo, ne na Nemčijo.

Vstop Španije v vojno je že gotova stvar, poročajo iz Rima.

ANGLIJA

»22 nemških letališč so v dveh poletih napadli angleški bombniki in jih bombardirali uspešno. Dalje so napadli letalske tovarne in oljarne ter petrolijarne. 12 nemških radijskih postaj je ustavilo oddajo, med temi tudi Berlin, Dunaj in Hilversum. V Belgiji so bile zadeta skladišča tankov, na Danskem je bil pa bombardiran sam Kodanj, povsod pa merijo Angleži tudi na manjše vojaške stavbe in pa ladje. Ponovne napade je izvedlo angleško letalstvo tudi na vzhodu, vse od Gibraltarja do ladijskega morja, zlasti na Tobruk, kjer so zažgali dva tanka olja, drugod pa barake in skladišča. — Nemško letalstvo pa je bombardiralo zadnje dni pet angleških letališč, dve pristanišči in neko letalsko tovarno. Potopilo je tudi nekaj ladij, o novih žrtvah pa so javile tudi nemške podmorice.

DROBNE NOVICE

Bolgarski listi prinašajo na vidnih mestih izjavo, ki jo je dal minister dr. Krek ob svojem obisku v Bolgariji.

Francoska vlada je zahtevala od Anglije povračilo škode, ki jo je angleška mornarica povzročila Franciji s svojimi napadi.

Italijanska vojna mornarica je v dosedanjih bojih izgubila 754 častnikov in mornarjev, pravi italijansko uradno poročilo.

13.000 tonska angleška pomožna ladja »Van Dijk« se je potopila ob norveški obali.

Romunski kralj je lastnoročno pisal Hitlerju, da se bo Romunija pobotala z Madžari.

Sovjetska Rusija ni stavila Turčiji nobenih zahtev glede Dardanel, trdijo angleški listi.

Kongres ameriške demokratske stranke je dosedanega predsednika Roosevelta proglasil že tretjič kandidatom za državnega predsednika.

Bolgarska vlada je vložila ugovor proti postopanju romunskih vojakov z bolgarsko narodno manjšino v Dobruži.

Novo japonsko vlado je sestavil knez Konoje; pravi, da bo Nemčiji in Italiji naklonjena.

Anglija je 12. julija spet priznala bivšega abesinskega cesarja Haileja Selasija.

Danska je te dni stopila iz ugašajoče »Zveze narodov«.

Kancler Hitler je v velikem govoru, ki ga je imel 19. julija pred drž. zborom, ponudil zadnjič Angliji mir.

Angleška križarka »Sydney« je severno vzhodno od Krete potopila italijansko križarko »Bartolomeo Colleoni«.

Italijanska letala so bombardirala angleško trdnjavo Gibraltar.

Egiptajska vlada ni v celoti sprejela angleške zahteve, naj vrne vse orožje.

V Atlantskem oceanu sta bili potopljena angleški ladji 5200 tonska »King John« in 6400 tonska »Darvisian«.

Novo silne napade na Nemčijo in Nizozemsko je izvedlo angleško letalstvo. Angleži so menda zbili 90 sovražnih letal.

Vse pomorske dostope do Kitajske so zaprli Japonci, poročajo Italijani.

257 milijonov dolarjev za udržitve otokov Gvana so določile ameriške Združene države.

Angleški listi poročajo o dobri letini pšenice v Kanadi in o velikih starih zalogah. Za izvoz bi bilo skoraj 161 milijonov stotov.

Posebno vseučilišče za sovjetsko karelijsko-finsko republiko ustanove v ruski Petrozavodsku.

Na Madžarskem se uvedba brezmesnih dni in kart na sladkor ni posrečila.

400.000 delavcev je zaposlenih v Nemčiji v letalski industriji; proizvodnje letal so povečali od 1000 na 1600 dnevno.

Nakupe avtomobilov zasebnikom je prepovedala angleška vlada.

Osebe francoskega veleposlaništva so odpotovali iz Londona.

Italija naj takoj zasede Egipt, zahteva od Italije nemška »Börsen Zeitung«.

Novo mesto »Nemški Przemisel« so pričeli Nemci zidati ob reki San v Galiciji.

53% ameriškega prebivalstva zahteva povečanje ameriške pomoči za Anglijo.

Smrtro kazni za vse, ki bi širili po francoskem zasedenem ozemlju listke in letake, ki niso bili tiskani tam, je razglasila francoska vlada.

V enem dnevu so Nemci potopili štiri trgovske ladje, 12 hudo poškodovani in uničili 12 angleških letal in dva balona.

Sporazum za prehod angleških čet v primeru napada na Irsko, je dosegla angleška vlada.

200.000 vojakov se je udeležilo parade, prirejene v Madridu ob 4letnici španske narodne revolucije.

Francoski levičarski pisatelj Jules Romains je došel na varno v ameriški Njujork.

Otroške kolonije so ustanovili v Albaniji; v njih bo preživelo počitnice okrog 10 tisoč šoloobveznih otrok.

Na podlagi sporazuma med Romunijo in Sovjetijo je bilo te dni preseljenih iz Besarabije 332 romunskih družin.

Baltiške države Litva, Estonka in Letonska so sklenile, da vstopijo v Sovjetsko zvezo republik.

Za obnovitev pristaniških naprav v norveškem Narviku bo potrebnih najmanj dve sto milijonov.

V francosko državno službo ne bo prejet v bodoče nihče, čigar oče ni bil Francoz.

Milijarde škode je povzročilo italijansko bombardiranje petrolejskih skladišč v palestinski luki Hajfa, pravi Italijani.

Najmanj 120 nemških letal je sodelovalo 19. julija pri napadih na rane prodele Anglije brez večje škode, trdijo Angleži.

Voditelj hrvaškega naroda dr. Vlado Maček je prejšnji teden praznoval svoj god. Narod je pri tej priložnosti praznoval velike slovesnosti.

Naš minister dr. Andrej in grški poslanik Bibi Rozeti podpisujeta jugoslovansko-grško trgovinsko pogodbo

Radio Ljubljana

Četrtek 25. julija: 13.02 Kmečki trio. 19.40, 20 Deset minut zabave. 20.10 Slovenščina za Slovence. 20.30 Tamburški orkester. 22.15 Samospeli ob spremljavi citer.

Petek, 26. julija: 13.02 Šramel Štirije lantje. 14.10 Turistični pregled Tujskoprometne zveze. 20 Za planince. 20.10 Gospodinska posvetovalnica. 20.30 Pevski koncert. 21.15 Simfonične glasbene slike. 22.15 Koncert na lutnji.

Sobota, 27. julija: 17 Otroška ura. 18 Klavirska harmonika. 18.40 Pogovori s poslušalci. 20 Zunanje-politični pregled. 20.30 Sma skuhali dovtipov zmes, natresli pesmi, godbe vmes.

Nedelja, 28. julija: 8 Jutranji pozdrav. 8.15 Narodne pesmi. 9.15 Prenos bogoslužja iz trnovske cerkve. 9.45 Verski govor. 10 Plošče. 10.15 Jožek in Ježek. 11 Gorenjski trio in plošče. 12.30 Objave. 13 Napovedi. 13.02 Koncert Delavskega pevskega društva. 14 Operetni ventki. 17 Kmet. ura: Vzreja in nega prašičkov. 17.30 Cimermanov kvartet in Fantje na vasi. 19 Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura. 19.40 Objave. 20 Nekaj okroglih. 20.30 Kitara in klavir. 21.15 nocert Pevskega zbora z Ježice. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Za oddih.

Ponedeljek, 29. julija: 13.02 Dvospevi. 20.10 O štajerskih gradovih. 20.30 Čajkovskega dela izvajajo. 22.15 Citrasti dueti.

Torek, 30. julija: 13.02 Orglice in harmonika. 20 Deset minut zabave. 20.10 Ali mine jecljanje samo ob sebi. 20.30 Akademski pevski kvintet. 21.15 Pevski koncert gđc. Karle Šlehanove. 22 Napovedi. 22.15 Magistrov trio.

Sreda, 31. julija: 13.02 Operni odločki (plošče). 18.30 Mladinska ura: Malo telesne vzgoje. 18.40 Dijaška zabava. 20.10 O Korsiki. 20.30 Kitara igra. 21.15 Pevski zbor Cankar. 22.15 Podoknice (plošče).

Lokrovec pri Celju: Toča je zbila koruzo zezuljo

Zitna njiva v Arji vasi pri Petrovčah po toči

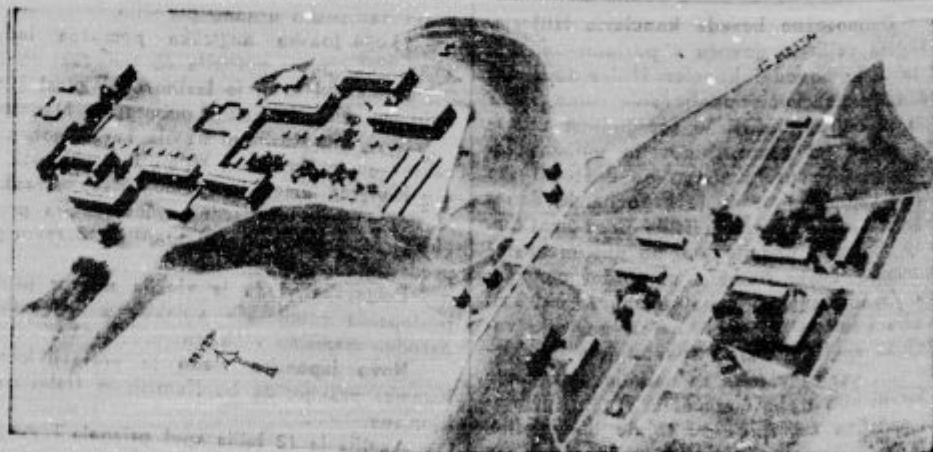
Lovsko-planinski dom na Pohorju

Izletniki so na visokem hribu občudovali krasen razgled po dolini. »Kako ste srečni, ker živite v tako lepem kraju,« so blagovoli tamošnje prebivalce. »Ali je to kaj posebnega?« jih je zavrnil resen možakar. »Kam pa naj se vidi s hriba kakor v dolino.«

Pretekli teden je divjala strašna nevihta v okolici Celja: Tako izgleda po toči opustošeni hmeljski nasad na Babnem pri Celju

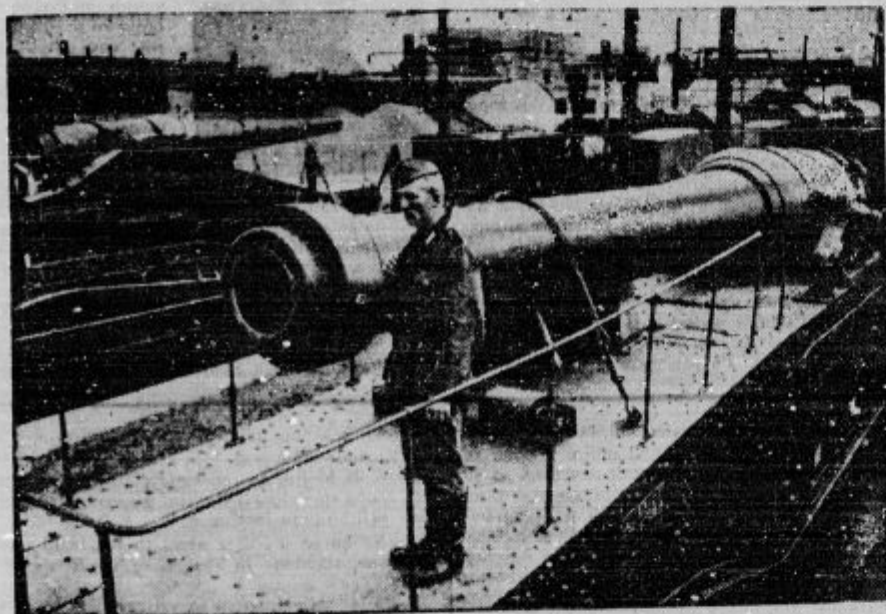
V vsako hišo Domoljuba!

Mestna občina ljubljanska bo za svoje onemogle meščane sezidala na Bokalcih velik dom, kjer bo prostora za več kakor 1000 ljudi

Slika nam podaja 14-člansko družino posestnika g. Edvarda Savška iz Ponovič, župnija Sava pri Litiji. 3 otroci so umrli, 11 je pa še živih. Družina se je slikala ob krstu 14. otroka. Zgoraj pri očetu stojita boter in botra. Družina je zgledno krščanska in naročnica vseh dobrih katoliških listov.

Ogromni francoski železniški top, ki ga sedaj straži nemški vojak

Taborišče francoskih beguncev, ki čakajo, kdaj se bodo mogli spet vrniti na svoje domove

Zakonec Franc Vizovišek in Terezija Zupanc sta v Gotovijah pri Zalcu praznovala 65 letnico poroke. Čestitamo!

Dardanele — zaradi katerih lahko pride do vojne med Turčijo in Rusijo.

Japonski princ Konoje je sestavil avtoritativno vlado.

Ob 40 letnici Vzajemne zavarovalnice

Letos poteka 40 let, odkar je bila ustanovljena Vzajemna zavarovalnica, največji zavarovalni zavod v Sloveniji. 2. marca 1900 so bila namreč pripravljena odboru dostavljena potrebna pravila. Težke čase je zavod moral prenesti, vendar je izšel iz njih zmagovalno. Njoli ko so mu zavistni elementi nasprotovali in ga skušali ovirati v razmahu ter pri napredovanju, lepše se je razvijal in raste v korist vsega naroda.

Da se je naša Vzajemna zavarovalnica tako močno razmahnila, je pripisati v prvi vrsti dejstvu, da se je skrajša pa vse do današnjih dni, ko praznuje svoj ponosni jubilej, najstrožje in najnatančneje držala zavarovalniški načeli ter je ob vsem posameznem primeru dosledno zaračunavala zadostno premijo, s katerimi je lahko poškodno krila škodo, ki jih je bilo pričakovati, dalje upravne stroške ter eventualne izredne neznaneške škode. Ravnila se je tako kakor pač delajo vse zanesljive zavarovalnice, ki s svojimi točnim in vestnim poslovanjem pri zavarovalnikih iz leta v leto neoprestano večajo ugled in zaupanje.

Ob 40 letnici tudi lahko ugotovimo, da je bila in da je tudi danes najinji le prav tako Vzajemna zavarovalnica v prvi vrsti zavarovalnica našega malega Slovence. Njomi prvi člani so bili zavedni slovenski kmetje, nato pa so se je začeli oklepali tudi obrtniki, mešani in izobraženci. Zaprtilo je, da industrija in velekapital za poslanstvo domače zavarovalnice dosegel nista pokazala nikakršnega razumevanja in smisla, kar pa je tudi seveda povsem razumljivo, saj sta oba po veliki večini v tujih rokah ter sta tedaj tudi kar za dela zavarovanja, oba opirta na tuje zavarovalnice.

Kako natančno in vestno, pa tudi Sloveko-ljubno zavod posluje, naj nam pojasni le sam

tale primer: lani je bilo pri 336 požarnih škodah samo 5 spornih, pa če pri teh petih je zavod s strogo prvo cenitvijo našel zavarovalcu več kakor pa mu je zaradi njegove pritožbe pozneje prisodilo razsodišče, ki škodo ocenjuje po svojem svobodnem predvaru ter brez vplivanja zavarovalnice!

Slovenska ljudstva vedno močnejše spoznava posredno Vzajemne zavarovalnice in zato se tudi vedno močnejše podaja pod njeno varno in zanesljivo okrilje. Dokaz za to je seveda v prvi vrsti dejstvo, da je Vzajemna zavarovalnica neoprestano rasta iz leta v leto ter da je med številnimi zavarovalnimi zavodi, ki danes delujejo na ozemlju naše kraljevine, dosegla že čisto čisto mesto, medtem ko je v Sloveniji sami delež najmočnejši splošni zavarovalni zavod, najuglednejša naša ljudska zavarovalnica.

Za 40 letnico so Vzajemni zavarovalnici poslale čestitke za ponosni jubilej najuglednejše osebnosti, med njimi tudi prevr. škof dr. Rožman. Tem številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi z željo da bi se vnaprej delala v blagor in korist vsemu slovenskemu narodu!

Noša maša v Blagovici

Po dolgih 43 letih smo imeli pri nas letos nopol novo sveto mašo. Odklanjamo jo po slovensko. Dne 7. julija popoldne smo slovensko sprejeli novomahnika p. Miha Trdina in Zg. Lok, ko je prišel v domačo župnijo ob našinskem posvečenju v Ljubljani. Fantje na konjih in hotele so mu priliči napotitve v svetodno župnijo, nato pa so ga spremljali do rojstne vasi, kjer ga je pričakovala pod slavočkom vsa rojstna vas. Po lepem angovirih je g. novomahnik podelil novomahniški blagoslov, obiskal še domačo hišo, nato pa prispel med slovensim prihravajem rmonov pred župno cerkev, ker ga je čakala zbrana vsa fara in mu je bil prirujen nadvse krusen sprejem. Po priščnih postavitvah g. de-

kana, župana, zastopnikov župnih, moji, deket, kna in struk se je razvil sprejem v cerkev, kjer je g. novomahnik sprejel, slovensko pote litanije in podelil vsaj cerkvi novomahniški blagoslov. Naslednje nedeljo 14. julija pa se je ob krastnem vremenu ogromni udeležili ljudstva — nad dva tisoč ljudi, cerkev je bila trkrat premajhna — obhajala nova sveta maša. Lepo število amodalh in drugih duhovnikov in bogoslovcev je med visokimi miji in molitvi, okrasnimi v venci in slavočki, spremljalo g. novomahnika z domo v sveto bogata našljana cerkev k prvi sveti daritvi. Na prižnici je slopi mislerv. profesor g. kanonik dr. Andrej Šnaj ter v izbranih besedah govoril novomahniški govor, takar je sledilo darovanje in nova sveta maša, med katero je lepo pol poslušniki cerkveni zbor. Vsa fara, ki se je le dolgo veselila nove maše, je bila ta dan kakor prvorijena, mašna verska zavod našega ljudstva pa s tem dogodkom še bolj utrdila. G. novomahnika blagoslovi v njegovi duhovniški službi obilo boljšega blagoslova, naši fari pa nopol č. prepiše novo mašo.

Jože Span — 80 letnik

Planinc pri Sevnici, 21. julij

Danes se je obhajal 80-letni spanov družina, da praznuje osemdesetletno življenje svojega dobrega oča. Čil in zdrav je dočkal ta lepi jubilej v krogu svojih domačih. Najbolje se počuti pri svojih vnoučih, katerim mora neoprestno pripovedovati povetstve. Saj pa tudi ranne otroške duše in na pripovedovati kat malko. Spanov oče je že vedno prijel družabnik iz rad pora kakšno haljivo ali pa zapoje na splošno željo še tiste stare, okrogle o »Vinkur ali »Petelinček. Ko je še gosposki na svojem lepem posestvu, je včasih našel spati, okopavati in obiskovali s pligom. Prvi je tudi obnavil svoj vinarst in zveržico tris in se večini vtihih uspehov. Nekaj časa je bil župan, dolgo časa pa odbovnik okrajnega zastopa ter se je na njegov nazvet naredilo marsikaj koristnega. Svoje vzorne družice, ki je bila

Gospod Volodijovski

Maštem vitezju je bilo takoj hal bestitega prebita, zato mu je objel noge, potem pa mu je poljubil roke in odgovoril:

»Bog varaj, da bi jaz tu zahteval kakšno opravičilo, samo ker je konilum (posvetovanje), zato govorim, kar mi izkazuje narekuje.«

»Kaj je torej storiti? Kaj bo mea culpa«, toda kaj storiti? Kako popraviti slo? e vprašal škof.

»Kako zlo popraviti? je pomnil gospod Volodijovski.

Ja zamislil se je nekoliko, potem pa je veselo dvignil glava.

»I no, mogoče je! Gospodje, promaj za menoj! In hal je iz sobe, an njim pa častniki. Četr ure pomerje se je utresel ves Kamenc od prmenja tapov. Gospod Volodijovski pa je planil s prostovoljci na obzidje, uspadel janitarje, ki so zaspali v rovi, in jih sekla, dokler jih ni razgal in v tabor razpil.

Potem se je vrnil k gospodu generalu, pri katerem je še našel škofa Lanckoronskega.

»Prezviščenec je rekel veselo, »je le popravljen!«

LIV.

Po tem izpadu je trajal ogranj vas noč, toda le površno. Ob jutranjem svitu pa je bilo sporočeno, da stoji pred gradom nekaj Turkov, ki čakajo, da bi bil kdo iz meda poslan na rangov s njimi. Bodisi kakor koli, treba je bilo vedeti, kaj božejo; zato je starišstvo na posvetovanju določilo gospoda Makorvieckega in gospoda Milševskega, da bi se spoznavala s pogani.

Nekoliko pozneje se jim je pridružil gospod Kazimir Humiecki in so ali. Turki so bili trije:

»Moj greh.

g

Muhar bej, Salami, paša rustčakski, in tretji Kozra, tolnač. Sestanek se je vršil pod milim nebom, za vrati grada. Ko so Turki zagledali poslance, so se začeli klanjati in obnem polagati konce prstov na stree, usta in čela. Poljaki pa so jih prijazno pozdravili in vprašali, kaj prinajajo. Na to je Salami rekel: »Mili, večika krivica se je zgodila našemu gospodu, ki je morajo vsi, kateri pravičnost ljubijo, objokovati in ki vsa bo zaradi nje tudi nam večni Bog kaznoval, ako je bri ne popravi. Saj ste sami poslali Jurico, ki se je našemu vezirju poklonil in ga posil za premirje; potem pa, ko smo se mi, zaupajoči vaši postenosti, usmaknili s okopor, ste začeli s topovi bitti po nas, udarili iz trdnjave za obzidje in s trupli posejali pot tja do padišahovega šotora. To ravnanje pa ne more ostati brez kazni, razen če takoj s tem, da predaste gradova in mesto, pokazete, mili, veliko žalost in bolečino.«

Na to je gospod Makorviecki odgovoril:

»Jurica je pes, ki se ni raval po navodilih, ker je svojemu službeniku ukazal izobesiti belo zastavo, za kar pride pred sodišče. Škof je le zasebno vprašal, ali bi moglo priti do premirja; ker pa tudi vi niste prenehali streljati, medtem ko so bili oni tihi na poti — in jaz sam sem priča, ker so mi kameniti drobci nista poškodovali — zato tudi niste imeli pravice zahtevati od nas, da bi mi streljanje ustavili. Če prihajate sedaj s gotovim premirjem, dobro, če pa ne, povejte, mili, svojemu gospodu, da bomo kakor dolejši brnili obzidje in mesto, dokler ne zgorimo, ali, kar je bolj gotovo, dokler vi v teh skalah ne zgorite. Nič več vam, mili, nimamo povedati; kelimo vam samo, da bi Bog pomnil vaše dni in vam dal doživeti visoko starost.«

Po tem razgovoru so se poslanci takoj razšli. Turki so se vrnili k vezirju, gospodu Makorviecki, Humiecki in Milševski v grad, kjer so jih obsuli s vprašanji, kako so odpravili te poslance. Omi so povedali, kaj so Turki izjavili.

»Ne sprejemajte tega, ljubljani bratje, je rekel Kazimir Humiecki. »Na kraljo povedano: ti si božejo, da bi jim do večera izročili mestne ključe. Na to so zadoneli številni glasovi, ki so posteljali priljubljeno izkazanje:

»Ne bo se masil s nami ta poganski pes. Ne damo se, zmedene in zbegane jih odvrnemo! Nožemo!«

Po takem sklepu so se vsi razšli in takoj se je začelo streljanje. Turki so še potegnili mnogo velikih topov na pozicije in njihove krogle, leteč za probrane, so začele padati v mesto. Topničarji v mestu in na gradovih so delali v potu svojega obraza ves ostali dan in vse noč. Kdor je padel, ga ni bilo mogoče s kom nadomestiti, prav tako je priznajovala oskrbnikov krogel in smodnika. Šele pred svitom je hrulil in trulil nekoliko ponchal.

Toda komaj se je začel dan delati in se je na vrhodu pokazal rožnati, s zlatom obrobljeni rus danice, so že v obeh gradovih bobni zaropotali k oruzju. Zbudil se je v mestu, kdor je spal, množice, se močno zaspale, so se začele pojavljati na ulicah in skrbno prisluškovale: »Naskok se pripravljaj!« so pravili med seboj in kazali v stran gradov. »Ja gospod Volodijovski, je-li tam?« so vprašali nemirni glasovi. »Je, je!« so odgovarjali drugi.

Na gradovih pa so v kapelkah bili na rmonov, razen tega se je slišalo od vseh strani ropotanje bobnov. V ranem polmraku, ko je bilo mesto razmerna tiho, so doneli ti glasovi skrivnostno in silovno. Prav tedaj so Turki zaigrali bodnoro: ena kapela je podajala svoje drugi, ti pa so kot odmev hiteli čez ves neizmerni tabor. Pogansko mraviljenje se je začelo gibati okoli šotorov. Ob vstopajočem ognju so stopali iz mraka na svetlo namučeni nasipi, okopi in rovi, ki so se vlekli dolgi črti ob gradu. Neznadoma so na vsej tej dolgoti zarjaveli težki turški topovi, jim odgovorile z gromkim bobnenjem skale Smotritza in nastalo je tako gromovito in strašno grmenje, kakor bi se bile v nebeški ahrambi užgale vse strele, kar jih je v

odlična mali števili otrokom, je zgubil pred petimi leti. Otrke ima dobro preakrabljene; trije so se posvetili duhovskemu poklicu. Sedaj uživa Španov oče svoj mirni kotiček ter z zanimanjem in razumevanjem prebira »Slovenec« in rabe knjige. Preteklo zimo je napisal nekaj zanimivih spominov o življenju čavnih dni, ki tado najlepše darilo otrokom in vnukom.

Španovemu očetu želimo, da bi dočkal še lepo vrsto let tako zdrav in zadovoljen, kakor je danes.

Iz raznih krajev

Treba je. Kar štirje naši poživovalni javni delavci, štirje Jožeti so se zadnji čas poslovali od trebanjske doline: Novak Jože iz Breze, Kravcar Jože iz Blešnje vasi, Zafran Jože s Ponikev, zdaj pa Pust Jože z Vrhrebnega. Vse njegove prijatelje in spoštovalce — in teh je imel nešteto od najvišjih pa do najbolj preprostih — je njegova smrt globoko žalostila. Vztrajno je hodil po začrtani poti, ki je bila dosledno katoliška in narodna, z geslom: z ljudstvom za ljudstvo, Višji, tako predvsem g. senator Kulovec ter g. ban dr. Natlačen so ga poznali kot resnično ljudskega zastopnika, ki je s svojimi prošnjami vse dosegel, njegovi asoedje od blizu in daleč pa so mu zaupali in se obračali nanj, da bi jim on posredoval. Zato ni čudno, da bridke občutilo njegovo izgubo. Za njegovo bogato in nesebično delo mu bodi Bog obilni plačnik!

Novo mesto. Na svojem domu v Novem mestu je umrl Josip Jurak, davčni kontrolor v p. Pokojni je bil steber invalidske organizacije, saj so se nanj opirali z vse Dolenjske za svoje invalidske pravice. — Dragi tovariši! Počivaj v miru in bodi Ti lahka zemlja slovenska!

Raka pri Krškem. Prav ko se je g. novomašnik pripravil, da prvičkrat daruje največješjo daritev, pa je tiho in vdano zapuščal soko dolino naš »Job« 73 letni Matija Zibert z Brezovega. Z živostjo svojih rok in z neumornostjo pokojne žene si je postavil lastni dom, pa si še zakupil dokaj zemlje. Bog ga je blagoslovil s številno družino. Še sedaj je živih sedem sinov in dve hčer. Sedaj pa je bil še nad 14 let privezan na bolniško posteljo. Mnogokrat je že prosil molitve zato, da bi bil skoraj rešen močnega trpljenja. — Prošlo erodo so se krške bolnišnice pripeljali zenske ostanke Janeza Tičarja iz Koritnice ter položili k zadnjemu pokopu na domačem pokopališču. Svetila njima večna luč!

Raka pri Krškem. Da sta g. novomašniku asistrala dva rojaka duhovnika, to pa ni tako vsak-

Franjo Neubauer:

Po hudi uri

*Iz dalje se roga
oblak se grmet,
ko v srcu ni sija
nobenega več.*

*Zarilo se v zemljo
bogastvo je žil
odbito je steblo
in klas je pobit.*

*Ne ukaj zdaj, fantič,
čez tiho polje!
Mar misli ti bridke
srca ne grene?*

*Dekle kaj operajš
ljubezni sladkost,
ko plitke brez glasu
leži sredi čisti!*

*Do zemlje je sključen
krepak prej možak,
ki trud ga upognil
noben ni težak.*

*Cvetela je žena
kot roza popred,
a zdaj njen obraz je
starikav in blede.*

*Ah, vse je spremenil
čez malo minut
udarec usode
brezsrčen in krut.*

danja. Sta to g. Leon Božič, župnik v Središču, in g. Lojze Zabkar, vodja vajeniškega doma v Ljubljani. S prižnice je g. prior Valerijan Učak v izklesanem govoru obrazložil, v čem župnija sodeluje pri porajanju duhovniških poklicev. Med številnimi novomašninai svati smo pa imeli priliko videti tudi

ravnatelj Jugoslovanske tiskarne g. Rakovec in g. Tomca, predsednika zadruge Vajeniški dom. Ravnatelj pri Moravčah. Na dan sv. Aleja je izpolnil 80 let svojega življenja ugledni bivši posestnik, sedaj užitar g. Jakob Hribar, po domače »Trznarjev oče«. Bil je dolgo vrsto let ključar božjopotne cerkvice na Hribu. Njegova hiša je bila vedno strogo katoliška, kjer so vedno brali samo katoliške časopise. V hišo zahaja že čez 40 let »Domoljub«, ki je našemu jubilaru posebno pri srcu. Vedno je stal v naših vrstah in se tudi v javnosti potegoval za mnago katoliških načel. Svoje otroke, osem po številu — je vzgojil v pravem katoliškem duhu in so vsi bili ali so še člani naših kulturnih društev. Tudi »Domoljub« se pridružuje čestitkam in želimo, naj dobri Bog ohrani »Trznarjevega občeta« do skrajnih mej življenja. Bog Vas živi, dobri očka!

Smartno pri Litiji. Letni živinaki in kramarski sejem v Smartnem pri Litiji bo v ponedeljek po sv. Jakobu, to je na dan 29. julija t. l.

Mirna. V vasi Cirkni, občina Mirna, je pred kratkim umrl posestnik Grdin Franc. Pokojni je bil mož poštenja, ljubezni in pravice. Bil je dober gospodar, izvrsten vinogradnik, govarnik in pevec. Bil je član raznih dobrodelnih društev, samo v občinskem odboru je bil čez 30 let. Žrtvoval se je za pomoč bližnjega. Bil je vedno naračnik »Domoljuba«. Grdin Franc, počivaj v miru!

Blake. Te dni smo pokopali dobro, krščansko gospodinjico Agato Zurga z Vel. vrha in Zgona Antona iz Fare. Bog jima bodi milostljiv sodnik! — Dež tudi pri nas nagaja. Sena pa se bo nabralo še precej. Druga letina tudi dobro kaže. Če bo le malo več sonca. Šadja pa pri nas ne bo.

Mirna. Tu je umrl po dolgi bolezni Jože Zukovec, posestnik. Iskal je zdravja po mnogih bolnišnicah in je bil tudi operiran. Podlegel je hudi bolezni in je bil pokopan v petek, 19. julija. Umrl je v starosti 39 let in zapušča vdovo s tremi nedoraškimi otroki. Rajni je bil miren in delaven gospodar. Naj mu sveti večna luč! Ostala naj pa tolaži Bog!

Jezerko. Ta teden so pokopali na Jezerskem v visoki starosti 84 let umrlega veleposestnika in dolgoletnega župana ter cerkvenega ključarja g. Ignacija Murija, ki je bil daleč okrog poznan kot zelo dober gospodar in ugleden mož. V aretnem zakonu s soprogo Magdo se mu je rodilo 16 otrok, od katerih je še 10 živih, od teh 6 fantov in 4 dekle. Od sinov je eden duhovnik, drugi inženir, eden poštar, dva gospodarita doma, najmlajša,

zalogi, in bi obenem s svodom oblakov letele na zemljo.

To je bil topniški boj. Mesto in gradova sta medeno odgovarjala. V kratkem je dim zakril sonce in svet la ni bilo videti turških utrd, ni bilo videti Kamenca, ampak en sam siv, ogromen oblak, v katerem je grmelo in praskalo. Toda turški topovi so nesli dalje nego mestni. Kmalu je začela v mestu kositi smrt. Nekaj kartayen (kratkih, debelih topov) je bilo razbitih. Od močiva pri hakovnicah sta padla po dva, po trije hkrati, Franciskanu, ki je hodil po nssipu in topove blagoslavljaj, je klin izpod topa odtrgal nos in del ust; ob njem sta padla dva žida, zelo odločna moža, ki sta pomagala pri uravnavanju topov.

Toda prav posebno so topovi bili v mestni okop. Tam je sedel gospod Kazimir Humiecki kot salamander v največjem ognju in dimu; polovica njegove stotnije je padla, ostali pa so bili skoraj vsi ranjeni. On sam je izgubil glas in sluh, vendar pa je s pomočjo poljskega sodnika prisilil sovražno baterijo, da je umolknila, vsaj dotlej, dokler niso namesto prejšnjih topov potegnili nove.

Pretekli je dan, drugi, tretji in tisti strašni colloquium (razgovor) ni prenehal niti za trenutek. Pri Turkih so se menjavali topničarji štirikrat na dan, v mestu pa so morali vedno eni in isti vztrajati brez spanja, skoraj brez jedi, na pol zavdušeni od dima in mnogo jih je bilo ranjenih od drobecev kamernja in iveri lafet.

Vojski so vztrajali, ali mešanom je začel upadati pogum. Treba jih je bilo slednjič s palicami naganjati k topovom, pri katerih so na gosto padali. Na črečo se je zvečer in ponoči tretjega dne, od četrta na petek, obrnila poglavitna burja proti gradovom.

Zasipali so oba, zlasti starega, z granatami iz velikih možnarjev, ki so pa vendar malo škodo napravili, ker je v temi vsaka granata vidna in se jim človek lahko umakne. Šele zarana, ko je

ljudi obšla tako silna utrujenost, da so se od zaspasnosti kar opotekali, so začeli precej na gosto padati.

Z gradov so odgovarjali na turški ogenj mali vitez, Kelling, Mišiševski in Kvasibrocki. Gospod general podoljaki je zem ter tja pogledal k njim in hudil sredi toče krogel, zaskrbljena, toda ne meneč se za nevarnost.

Vendar se je na večer, ko se je ogenj še povčel, gospod general Potocki približal gospodu Volodijevskemu.

»Gospod polkovnik,« je rekel, »tukaj ne vzdrižimo.«

»Dokler se bodo zadovoljevali samo s streljanjem,« je odgovoril mali vitez, »vzdrižimo, toda oni nas s minami poženejo odloč v zrak, ker vrtajo.«

»Ali res vrtajo?« je vprašal nemirno gospod general.

Na to Volodijovski:

»Sedemdeset topov igra in grmenje skoraj nikoli ne preneha, vendar pa nastopi tudi za trenutek tišina. Kadar se to zgodi, naj vaša svetlost samo dobro nastavi uho, pa boste slišali.«

Na tak trenutek jima tudi res ni bilo treba dolgo čakati, tem bolj, ker jima je prišel slušaj na pomoč. Eden izmed turških topov rušilcev je namreč počil. To je povzročilo neko zmešnjavo; z drugih okopov so poslali vprašati, kaj se godi, in tako je nastal zastoj v streljanju.

Tedaj sta se gospod Potocki in Volodijovski približala prav do konca eni izmed grajskih štrlin in začela prišluškovati. Čez nekaj časa so jima prišli različno na uho zvaneči glasovi krampov, ki so bili ob sklanato steno.

»Vrtajo,« je rekel gospod Potocki.

»Vrtajo,« je ponovil mali vitez.

Potem sta umolknila. Velik nemir se je pojavil na generalovem obrazu; dvignil je roke in si stisnil senč z dlanmi. Ko je Volodijovski to videl, je rekel:

»To je pri vsakem obleganju nekaj navadnega. Pod Zbaražem so rili pod nami noč in dan.«

Gospod general je dvignil glavo.

»Kaj je Višnioviecki na to počel?«

»Sedli smo se z obširnejših okopov v vedno tesnejše.«

»In kaj naj storimo mi?«

»Treba nam je pobrati topove in z njimi, ker je mogoče, ter se preseliti v stari grad; postavljena je namreč na take skale, da jih tudi s minami ne razženejo. Vedno sem bil mnenja, da bo novi grad služil samo v to svrhu, da zagreni sovražniku prvo veselje, potem pa nam ga treba samim od čelne strani s smodnikom razstreliti in se prava obramba prične šele v starem.«

Za trenutek sta oba molčala in general je znova sklonil zaskrbljeno glavo.

»In če se bomo morali umakniti tudi s starega gradu? Kam se umaknemo?« je vprašal s potrtnim glasom.

Na to se je mali vitez vzravnil, pomagal z brčicami in pokazal s prstom na zemljo.

»Jaz samo tja!« je rekel.

V tem trenutku so topovi zopet zarjaveli in cele jate granat so začele leteti na grad, toda ker je že legel mrak na zemljo, jih je bilo mogoče natanko videti. Gospod Volodijovski se je počel od generala, se odpravil na pot vzdolž obzidja in hodeč od ene baterije do druge, povsod spodbujal in dajal nasvete; ko se je slednjič srečal s Kellingom, je rekel:

»No, kaj?«

Ta pa se je sladko nasmešnil:

»Svetlo je od granat kakor podnevi,« je rekel in stisnil roko malemu vitezu, »privoščijo nam ogenj!«

»Velik top jim je počil. Ali si ga ti razglaš?«

»Da.«

»Strašno se mi hoče spati.«

»Tudi meni, toda ni časa.«

»Da,« je rekel Volodijovski, »in ženki morata biti nemirni; ob misli na to beži spanec.«

»Molita za nas,« je rekel Kelling in pogledal za letelimi granatami.

(Daje prihodnji.)

Magda, pa se je lani poročila z odvetnikom g. dr. Meguljarem Antonom iz Kranja. Pokojni Mirij je vask dan bodil s svojo ženo k sv. maši, če mi je le čas pripustil. Pred sedesetimi je izročil posvetno sivo krsto in sam utiral zaslužen pot. Naj govori v miru! Prižadeti sorodnikom naše globoke žalosti!

Trojane. Dne 24. julija bo praznovan Stojčev oče svojo obletnico. Med pomembni vsele nazave je zaradi svoje dobrodelnosti in gostoljubnosti manj po bližnji in daljnji okolici. Kolikom popotnikom je dal prenočišče in jih nasilil, in po pravici njegovo hišo imenujejo pribežališče ubogih. Čez tedenkrat je bil s svojo življenjsko tovarišico krstni oče. Ob njegovem jubileju mu želimo, naj ga Bog obrani in pravi mnogo let med nami!

Zagorje ob Savi. Naša mladiča v Zagorju se ne da prav nič bati od razburjenih govorov, ki danes vrenarajo vsa srca, temveč vztrajno in s krepko voljo nadaljuje svoje delo na letni dobrodelni zalozi naroda in milo nam Jugoslovane. Ta pot s svojo nemoteno pripravljenostjo kaže jasni televizijski nastop, ki ga proučiva v nedeljo, dne 4. avgusta 1940 ob pol 4 popoldne na svojem televizijskem pri Zadrutnem domu v Zagorju. Ker letos ni nobenih večjih prireditelj, bo ta televizijski nastop prav dobrodošlo razvedrilo v polni strdni. Prizide in videli boste, kaj se pravi — Bog živi!

Li Salja pri Ribnici na Doli. Ze dolgo pričakovano in teško zaželeno delo se je knožni vendarje pričelo! Ze 14 dni graje novo dvorazredno šolo vasi Salje, Slabik, Ribni in južni del Ortoke. Nova šolska poslopje bo stalo nasproti Gasličkemu domu ob poti, ki se odcepi od banorinike ceste proti vasi. Škola je, da se tako k tej šoli potegnele je vasi Vreže, Zapotok in Goranje Lane, pa tudi Breče, Jurjevica in Kot, ker bi bili potem lahko zidali štirirazredno šolo. Da se je misel novega šolskega okoliša in graditve šole uresničila, gre v prvi vrsti zasloga krajevnemu šolskemu odboru v Ribnici in občinskemu odboru istotam. Katerih predsednik je Ivan J. Davorin Oštr. Hvala njemu in vsem članom obhoda odborov! Mogoče je res, kot se sliši, da šola nismo vredni, gotovo pa smo jo potrebovali. Razumevanje za to potrebo so pokazali tudi gosposde pri okrajnem naselstvu v Kolerju in pri banški upravi v Ljubljani. Tudi teh gosposdom se lepo zahvaljujemo. Šolsko poslopje rida kot najnižji posodni domačin, zidarski mojster g. Anton Kolc in Soderšinec pod nadzorstvom banorinškega posebnika g. juž. Otona Gasparjca, ki je tudi našel za šolo idealni. Če ne pada kaj nepredvidenega smeta, bo nova šola, do septembra že pod streha. Ker bodo v kratkem oddana tudi druga dela in se bodo domačini potrudili, da razvija obhajljivi material, je upati, da bodo mogli otroci omenjenih vasi začeti šolsko leto 1941-42 že v novi šoli.

St. Kril pri Lici. Na gostnik sv. Petra in Pavla je doživela naša fara slovesnost, katere se dolgi Lomaj vzklik sta let enkrat. Dobili smo

Delopust

iz cerkve pastirja srečne glavo:
razlepajo se čez gozdove in plan;
biloje neverjeto ter naše domove,
naznanjajo: jutri Gospodur je dan.

Utknil za kilo je gospod zeleni.
Le pšček vplaja le strune skrbno,
da jutri zapoje nam v pravi iskreni:
proslava, teženje, kipeči v nebo.

Cetice ob poti so tihe obstale.
Čez travnik pogragna barikada je pri.
In solna drevesa priklanjajo glave.
Pripravljeni za praznik naš rečni je vri.

Po strugi globoki, polodek se vije:
nedejske molitve se lahko kumija.
Srečelje nam sonce na zemlji odaj nje:
ker s zlatom ovija trkove gor.

Prenehal bom z delom, Morete vsakdenjost
odstranil iz strojega bodem ura.
Popolnil se skrbno bom v svojo notranjost:
da moja nedelja bo — res za Boga.

Bohotnikov.

namreč nove orgle, ki so že 40 delo Fr. Jenka iz St. Vida nad Ljubljano. K nam so pripadle no kresni dan in so že 25. junija veličastno rapele v naši prostorni cerkvi. Za to priliko so kriški fantje postavili mnogo visokih mlajev, dekleta pa so zapletla toliko vencev, da je bila vsa naša vas in posebej cerkev kakor nevesta. Orgle je na najbolj slovesen način blagoslovil ljubljanski stolni dekan in kanonik g. dr. Fr. Kimovec, ki je imel zelo lep govor in je tudi zelo nazorno razložil faranom sestav orgel in piščali, ki godejo kakor šmirgli, piščalo kakor pastirček na piščalko v Betlehemu, cvilijo kakor mlade miške in pojejo tako sladko, kakor bi angeli igrali na strune. Tako smo temeljito spoznali naše nove orgle. Nato smo vsi zapeli prireditelju Tebe Boga hvalimo, da se je vse veliko delo tako hitro in srečno izteklo. Hvala gre predvsem onim potrpečljivim modnim, ki so tedna za tednom in v strahnem mrazu bodili od hile do hile, da morali podreti marsikatero grenko in nekaterih faranov, ki jim ni verna in lepota hile bodje nič mar in ki bi radi poslušali orgle na račun drugih faranov, če sploh bi kdaj v cerkev pridejo. Na splošno so pa farani razumeli to akcijo za nove orgle in posebno nekateri veliko darovali. Koliko je v naših orglah darov uboge vloze, to ve samo Bog. Vsekakor pa so biličani res dobri in potrpečljivi, ker so v par mesecih kljub revščini opravili skrajaj skoro 80.000 din. Naše orgle so imale 20 parov bobnov in botric, ki so le posebej dobrodelni orgel. Zato smo jim pridili v dvorani lepo soboto. Vsega je bilo dovolj, dekletom gre vsa priznanje za njih trud, ko so tako okusno okrasila dvorano in mine za svate, tamje pa so pridno stržili v novih krajih. Vsi smo bili iz dana, ki bo nepozaben, in sva veselji, vsaki je bil nas tudi Bog, ki počna naše življe in kateremu hodo odidej se bolj na dušeno polt, ker bodo našo potem spremljale strune in piščali novih orgel.

Dol. Lagater. Dne 16. julija je udarila strela v gospodarstvo podlojpe posestnika Ivana Mihovca. Zgornja sta hlev in konolec, na katerem je bilo vse letno spravljeno seno. Kljub temu, da je bil dol in da so bili gasilci takoj na mestu, je gorelo kar na stara škoda, ki je ni znano, je velika.

V Vrhu — St. Jakob — se je poročila gđ. Ivanka Kerčevan s g. Ivanom Prukarjem. Nevesta je iz spočitane krščanske družine, ki je dala Cerkev enega misijonarja, misijonskega brata Marčeta Kerčevana, ki je več let uspešno deluje med raznosi v Kongo (Afrika), in pa šolsko učeno Janjo Kerčevan, ki je posvetila svoje življenje vzgoji šolske mladine doma. Na novi življenjski poti spremljaš avosporednega božji blagoslov.

Vraska. Prihodnja nedelja, dne 28. julija bo pri praznični cerkvi Matere božije za Črno slovesna blagoslovitev prenovljenega oltarja sv. Ane in prenovljene prižnice. S tem bo dovršena popolna prenovitev lepe cerkvice, ki je verniki od blizu in daleč tako radi obiskujejo zaradi prekrasnega razgleda, ki se jim mudi odhod po vsej gornji Savinjski

dolini in še daleč tja proti Pohorju in Kamniški planinam. Zato bo prav gotovo prihodnja nedelja privleko od vseh strani vse polno romarjev, starih in mladih, ki bodo obiskovali pri sv. Katarini, ki je komaj deset minut oddaljena od Črte. Vsebo opravilo se bo začelo ob desetih a svečo maše, za kar bo procesija k Materi božji in po koscihi posejli blagoslovitev oltarja in prižnice.

Ljubecna pri Celju. Toda tudi nam ni potuzneta. Napravila je v zdejajočo kot ga se poznajo najstarejši ljudje, in tuda se polata obop. Lanski slabi letini se pri, jeduje se slabo. In tako je že zdaj ljubecna voda in ljubecna mlijaka resna, o Gospodi! — Gradnja ceste Ljubecna-Berava se nemoteno nadaljuje. Tako imajo preprosto ni vsaj skromen zaslužek, ki ga jim marsikaj kmot, ki škrova skoraj zavida, ker zaslužka in krita is ne odvzame neurje in ledeni del.

iz celjskega okraja. Pomol po todi prizadeti kmečkim ljudem je nujna. Obkusi mora to tako priokoditi na pomoč. V bodoče pa moramo misli na varovanje proti todi, kar bo isto morala poskrbeti oblast. Sosedna banovina Hrvatska ima — kot bujemo — še nekaj vpeljane. Pojimo le ni zaprej.

Čemurik. V nedeljo, dne 11. juna, smo pokopali Jotefa Vozel iz Dobrčeva. Živel je v skromnih razmerah in mogla v življenju prebiti marsikajere težke preizkušnje, pa je kljub tem dotakala visoko starost 94 let. Tudi na stara leta je imela ohranjen le dober spomin ter je radi pripovedovala zanimivosti iz starih časov. Naj v miru počiva!

Mojstrana. Dne 4. julija je umrla po dolgi 4 letni bolezni v Mojstrani Hlebanj Neža roj. Šolnik, v Zasipu pri Bledi v visoki starosti 84 let. Pokojna je bila globoko verni žena, ki je vse svoje otroke vzgajala v strogi in škandem duhu. Bila je tudi vrsta namizna Domoljuba dolgo vrsto let. Imela je 4 sinove. Starejši je bil že pred 34 leti v Ameriko in se tam poročil s Slovenko Nežo Peterneč, katere oče je tukajšnji domačin. Drugi sin Valentin je poročen na posestvu v Mojstrani 56. kaleraga je zelo lepo preuredil, tako da ima vsako leto polno letovilkarjev. Tretji Martin je padel v svetovni vojski leta 1915 na bojišče v Tirolah. Hči Cilka je poročena na domu. Pokojna je bila blaga žena, zato ji je Bog naklonil tolikšno starost in sedaj uživa pri njem rajst veselje.

15 novomaišnikov iz Slovenske Krajine

Vasna Slovenska Krajina se letos ponosa s 15 novomaišniki. Zares ponosa, kajti to številu postavlja v senco vse ostalo Slovensko in je obenem trdnost za versko in narodno bodočnost tega preplega kosa slovenske zemlje. Toda le eno znamenitost je treba poudariti. Eden od gg. novomaišnikov je služil prvo darine v japonskem državi Čile, drugi v Tokiu na japonskem, tretji v Indiji, vsi ostali pa doma v Slovenski Krajini.

Prva novomaišniška slavnost v ledevikem dekanatu je bila v Crensovcih, kjer je daroval prvo sv. mašo g. Ivan Kolenko, iz iste fare doma, in ugodne, zavedne slovenske in na zadružnem polju delovne družine. Oče Ivan je bil svoje dni izpustni Verona pa je zglebna krščanska mati. Družina Kolenko je za časa boljševiške strahovlade v Slovenski Krajini mudila zaverje na snmi obsojene upokojenemu župniku in biskupskemu poslacu Jožetu Kleku ter mu pomagala, da je srečno prišel čez Muro in ušel gotovi smrti. Pri primiciji je pridigoval o vprašanju, kaj je duhovnik in njegov poklic, g. Jožef Klek, ki je obenem tudi krstni oče novomaišnika. Kakor je znano, imajo pri novomaišniških obredih v Slovenski Krajini krstni botri posebno lepo vlogo in novomaišniku pred odhodom v cerkev s poljubom želijo: »Bog Ti blagoslovi Tvojo pot. Kut dokaz kako spoštovana je družina Kolenko v vsem okraju, naj služi, da se je na novi maši zbralo v Crensovcih vsaj 10.000 ljudi, med njimi vsi znani javni delavci in odličniki!

Oče, odpusti jim!

Vojaka! Ze beseda sama vzbujajo grozo. Občutimo se tem bolj, če, ki smo vojaki ne prebimo, četudi tedaj naša boja ni bil tako srčiti in spoštljivi. Včas temu pa najdemo ljudi, ki si vojno obnašajo. Nekateri in zlobnosti iz malverzanja, druge pa slepi nevednost in ne premisljena, kaj govorijo.

Zlobnosti in malverzanja je tedaj vse na svetu. Včas niti ne ve, kdaj se krovi nameni in če ti klike vojna, ki naj te potegne v svoj vrtilinec. Mnogi so občudni po svoji krivdi, kar pa je uravna opaki in obklasti. Vse naj tedaj znači vojna takda, da vsi skupaj se bomo nič imeli.

Vemo, da je dandanes res huda na svetu. Povsed so tedne hudi tam, kjer jih na viden ni opaziti. Toda, ako je že tako hudo izveči, ko se nekaj imamo ter nam v potrebi le še kudo pomagala, kako bi bilo lele tedaj, kadar bi pomirili ne bilo od nikoder. Vojna bi nas preganala upod rednega krova hude kam ter nas razkropila takda, da bi ne vedeli drug za drugega. Ali bi se le kdaj našli, to je nekaterim ljudem pač vseeno. Niti jih ne brigejo nedolžni otroci, mladeniči stari in vse posledice in strahote uničevanja.

Ljudje bodi, premislite vse bode, nevarnosti in uničevanje, ki nastanejo tam, kjer razsaja vojna. Kristus se je razjokal ob pogledu na Jeruzalem, ker vi ne jokate, ko vam preti razdejavanje. Ali vam ne veljajo njegove poslednje besede: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo«.

Bil sem odpuščen

Kako naj se ravnam

Do podpore imaš pravico le, če si sposoben za delo in če si bil brez svoje krivde brezposeln. Podpora ne prejmeš ob stavki ali izprtju (kolektivnem odpustu delavstva zaradi spora) po brezuspešnem poravnalnem postopanju. Najnižja starostna doba za prejemanje podpore je 14 leto.

Ako ti borza ponudi delo, pa ga odkloniš, nimaš več pravice do podpore. Odkloniti smeš delo le v sledečih slučajih. Če delo ni zakonito plačano, če ponujalega dela ne moreš opravljati, če škodoje tvojemu zdravju, morali in časti in če je ponudeno službeno mesto prazno zaradi stavke ali izprtja.

Če zbolíš ali dobiš priložnostno delo, pa ne eno ne drugo ne traja preko treh dni, se ne prekinja prejemanje podpore.

Če imata mož in žena pravico do podpore, prejema tisti, ki je višje zavarovan, posebno podporo s družinsko doklado, drugi pa polovico podpore. Delavcem, ki ne stanujejo v kraju, kjer jih je brezposelnost zadela, se mora podpora pošiljati v kraj bivališča. Ako je mož vdan pijati, podporo sprejema žena ali odrasel otrok. Trajanje brez-

poselnosti se mora dokazati s prijavo vsaj dvakrat na teden.

Podporo prejmeš prvič 14 dni po prijavi nato pa vsak teden za nazaj. Včasih se podpora tudi zakasni. V takih slučajih se obrni na mesto, kjer si brezposelnost prijavil.

Potne podpore: Potne podpore pri Borzi dela imaš pravico prejemati, če si že tri dni brez posla, če si našel zaposlitev v kakem drugem kraju in tja potuješ, ali ko ti je posel v drugem kraju preskrbela Borza dela, ali če je zelo verjetno, da boš zaposlitev našel in če nikakor ne moreš sam poravnati potnih stroškov ter tudi tega od delodajalca ne moreš zahtevati.

V takem slučaju imaš pravico do objave za polovično vožnjo z železnico ali ladjo v kraj zaposlitve in za delno ali popolnoma plačano razliko, toda največ trikrat na leto. Če potuješ s teboj družinski člani, imajo tudi ti pravico do vsaj delne znižane vožnine. Denarne podpore za potovanje znižajo dnevno 20 din in za vsakega družinskega člana še po 10 din.

Konec.

Naznanila

Š V ponedeljek 22. julija so začeli pre-urejevati državno cesto Cernuče-Domžale. Delo je prevzelo gradbeno podjetje Slavec iz Krenja. Zopet lep dokaz, kako naša dva mi-nistra skrbita za splošen napredek Slovenije.

n Tunice pri Kamniku. Na god sv. Ane, to je 26. t. m. in naslednjo nedeljo, 28. t. m. bo tu ob-čajni romarski shod. Sveto opravilo bo obkrožat ob 6, ob 8 in ob 10. Varnike od blizu in daleč prijazno vabimo k cerkvenim slovesnostim!

n Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se bo pričelo novo šolsko leto za-četkom novembra 1940. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimji po 5 mesecev. To zimjo, ki pride, se vrši II. tečaj zimске šole. Letos se torej sprejemajo učenci samo v celoletno šolo. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer ima-jo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj na-darjeni sinovi kmetijskih staršev, ki bodo po kon-čanem šolanju ostali na domači kmetiji. Lastno-ročno spisane prošnje, kolkovane s banovinskim kolkom za 10 din, je poslati ravnateljstvu bano-vinske kmetijske šole na Grmu čimprej, najka-sneje pa do 10. septembra t. l. Prošnje je prilo-žiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o navednosti o onih pro-sileh, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake šole, 5. izjavo staršev odnosno varuha (banovin-ski kolek za 4 din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja (šolnino). Zavezati se morajo tudi, da bodo plačevali šolnino do konca šolskega le-ta, če bi sin ali varovanec brez opravičenega raz-loga predčasno zapustil zavod, 6. Tisti, ki reflek-

tirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo (podporo) iz javnih sredstev, morajo priložiti ob-vezno izjavo (banovinski kolek za 4 din) staršev ali varuha, da bo njih sin odnosno varovanec ostal na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da pozneje sprejeto podporo iz javnih sred-stev zavodu. 7. Uradno potrdilo občine: 1. koliko je posestvo veliko (v ha), 2. kolikšen je predpis direktnih davkov, 3. število družine, posebej ko-liko je še nepreskrbljenih otrok ter eveni, druge družinske razmere, 4. koliko redijo konj, goveje živine, prašičev. Starost najmanj 16 let in naj-manj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek spre-jemni izpit iz slovenščine in računstva. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oškrbnina znaša od 350 do 100 din po premoženjskih in družinskih razme-rah prosilca in se plačuje mesečno vnaprej. Pro-silec za banovinsko štipendijo mesto morajo priložiti pod 6. navedeno obvezno izjavo in pod 7. navede-no občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in go-spodarskih razmer.

n Pogrešamo že od 3. maja 1940 17 letnega mladeniča Vinkoša Komatarja, mizarskega vajenca pri g. J. Merharju, Staneče (St. Vid). Omenjeni je visoke rasti, bled, ima nekoliko zakrivljen nos, črne oči in črne lase. Kdor bi ga našel ali zvedel za njegovo bivališče, naj bi proti primerni na-gradi, katero gotovo dobi, naznanil Antonu Koma-tarju, Golo brdo 16, p. Medvode.

n Dijaški dom v Ptuju sprejema tudi letos za zmerno plačo na stanovanje in hrano učence ptujske državne realne gimnazije, ali tujakšnje meščanske šole. Zavod ima zračno, svetlo in sonč-ne učilnice in spalnice; oddaljen je od prahu in prometnih ulic. Prostora je v njem za okrog 70 dijakov. Hrana je izdatna in dobra. Dijaki so pod stalnim nadzorstvom, imajo svoj dnevni red in pomoč pri učenju. Zavod je tik ob gimna-ziji in le nekaj minut oddaljen od Glasbene Ma-tice, kjer se lahko gojenci na željo staršev vpi-šejo ter strokovno izobrazijo v glasbi. Starši, ki nameravate poslati svoje sinove v naš zavod, do-bite natančnejša navodila pri vodstvu ali v po-slanem prospektu. Prošnje za sprejem pošljite najkasneje do 10. avgusta na vodstvo Dijaškega doma v Ptuj.

n Sprejem gojencev v banovinsko podkovsko šolo v Ljubljani. Banovinska podkovska šola v Ljubljani sporoča, da se prične šestmesečni tečaj s 1. avgustom 1940. V tečaj se sprejemajo učenci s najmanj dvema letoma pomočniške dobe. Proš-nje z 10 din banovinskim kolkom je poslati na naslov: Banovinska podkovska šola, Ljubljana,

Moravci. Beló po-letno cvetje se je zgr-nilo v venca na no-vem grobu, kamor smo nedavno položili mladeniča Franceta Jamka iz Svinj pri Moravcih. Umrl je v 26. letu starosti za po-sledicami zastrupitve. Bil je čevljarški po-mošnik ter se je še pred božičem vbočil s šilom v desno roko. Ranica se je hitro zacelila; pozneje pa je prišla otekati ro-ka ter mu tudi zdravniki niso mogli pomagati. Pokojni France je bil mladenič, ki se svojega veselega pripravljanja ni bal javno pokazati. Ma-rijina družba in Katoliška skejla sta spremili na zadnji poti svojega zvestega člana. Počivaj v mi-ru in uživaj večno plačilo v deželi večnega po-tletja! Zalujotim iskreno sožalje!

NOVI GROBOVI

m Umrli so: V Beljaka na Koroškem profesor v pok. Stefan Pucher, na Jesenicki 51 letni gostilničar Davorin Tancar, v Mari-boru Franc Gulič, v Zagrebu uradnik Osred-urada za zavarovanje delavcev Josip Ban-tan, v Celju Tea Cater. — V Ljubljani so odšli v večnost: učenec Franci Pahor, vdo-va nadsprevednika Plehan Pavla roj. Lesar, viakovodja Anton Zbogor, mesar Albin Ham, davčni upravitelj v pok. Matija Wrinskelec, Marija Peternel roj. Erlih, Vipavec Ivan Fab-čič, Angela Merslavič roj. Delenec, Franciška Januš roj. Benda, pisarn. ravnatelj v pok. Albert Seržun, Ivan Lipuš in Ana Kreč roj. Papič.

Sprejem v učiteljske

Prosveš. ministrstvo je odločilo, da so more v šolskem letu 1940/41 vpisati v I. raz-red drž. učiteljske v Ljubljani 35 učencev in 35 učenek. Za vpis pridejo v prvi vrsti v po-štev učenci in učenke iz okrajev bivše Krañjs-ke ter še iz okrajev Brežice, Gornji grad in Laško. Prošnje za sprejem v I. letnik, kolko-vane z 10 din državnim kolkom, je treba vlo-žiti pri ravnateljstvu osebno ali po pošti naj-kasneje do 14. avgusta. Prilogi: 1. krstni list, 2. izpričevalo o niž. teč. izpitu, odnosno za-vršno izpričevalo meščanske šole z odličnim ali prav dobrim uspehom. Če učenec (-nka) ni obiskoval v lanskem šolskem letu rednega pouka, mora priložiti tudi navrstveno izpri-čevalo.

Sprejemni izpiti bodo od 28. avgusta od pol osmih dalje po razporedu, ki ga bo ra-vnateljstvo objavilo dne 27. avgusta v veči drž. učiteljske. Vsi učenci in učenke bodo zdrav-niško pregledani na drž. šolski polikliniki in bodo delali izpit iz petja, meščanskošolski učenci in učenke pa poleg tega še izpit iz slovenščine in matematike. Ravnateljstvo opo-zarja starše, da je letos dovoljeno za sprejem v I. letnik manjše število kakor pa lansko leto!

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je Kmečka zveza!

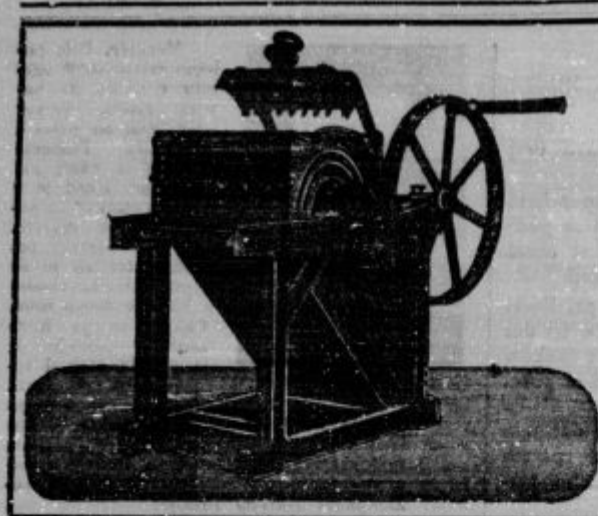
Poljanska cesta 58. Gojenci imajo v šoli brez-platno stanovanje, za prehrano pa dobivajo me-sečno podporo.

Podpisani izrekamo upravi »Domoljuba«

iskreno zahvalo

za požarno podporo 1600 din, ki smo jo prejeli, ko nam strela upepelila hišo. — Naročajte »Domoljuba«, da vam v slu-čaju take nesreče tudi pomaga.

Vlaščič-ovi iz Bodnja št. 6
pošta Adlešiči

**PRVOVRSTNE
MLATILNICE - ČISTILNIKE
ZA ŽITO - SLAMOREZNICE -
REPOREZNICE - SADNE
MLINE - STISKALNICE ZA
SADJE - PLUGE - BRANE -
BRZOPARILNIKE in VLITE
KOTLE za kuhanje krme -
GUMIJEVE in USNIJENE JER-
MENA - GNOJNIČNE ČRPALKE
- ČRPALKE in CEVI za VODO**

vse garantirano dobite
najugodnejše v železnini

FR. STUPICA
Ljubljana, Gosposvetska 1

»KUBO« brzoparilniki

»bakrenim ali jeklenim v ognju pocinkanim kotlom. * KOTLI za ŽGANJEKUHO vseh sistemov in vseh velikosti. * PRALNI kotli. * Azbest FILTRI za VINO. * Kotli za mlekarne in sirarne. Vsa dela in popravila spadajoča v kotlarsko, kleparsko in ključavničarsko stroko izvršujemo hitro in najceneje. — Priporoča se

»KOTLARKA«

Božič Ivan Kuk Ivan
kotlarsko in kleparsko ključavničarstvo
Ljubljana, Tyrševa cesta 33 * Telefon 37-92
(Dunajska cesta, bivše Strojne tovarne in livarne)

Kakšna bo bodočnost?

Isala je
knjiga

**NOSTRADAMUSOVA
PREROKOVANJA**

Vai dogodki o sedanjih vojni, ki jih je prerok napovedal, so se čudovito izpolnili. Izredno so zanimive njegove napovedi o nadaljnjem poteku te vojne in o bodoči usodi evropskih držav. Pišite na naslov:

J. GOLEC, Maribor, poštni predal 32

ter priložite platu 10 din za knjigo in 2 din za poštino in opremo (vse v znamkih) ter boste knjigo takoj dobili. *Naročite takoj, dokler se še da!*

Prehlec Podpisana GLOBEKAR Marija, posestnica, Rudnik št. 84 pri Ljubljani, preklecujem in obžalujem vse kar sem govorila o go. Vrečar Frančiški, posestnici iz Rudnika št. 84 in so ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Ljubljana 17. julija 1940

GLOBEKAR Marija

V Ljubljani obiščite Javno kuhinjo

DELAVSKE ZOORNICE
MIKLOŠIČEVA CESTA 21. 22

IZBIRA PO JEDILNEM LISTU

Kužite od 4— do 11— din. — Večerja od 4— do 7— din. Abonentni dnevno 2— ceneje. Kuhinja je odprta od 1/2 12 do 1/2 3 popoldne in od 6 do 8 ure zvečer.

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadjeca naredite s **Jablinom** iz drogerije **Isis Kunt**, Ljubljana, Nebotičnik. Zavorj Din 20—, poština posebej.

VSAKO HIŠO »DOMOLJUB«

»Domoljube« stane 38 din za celo leto, za izozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa upravnica »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 46-64. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Količek. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarič.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo s malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 20—, po pošti din 40—, 2 steklenici po pošti din 65—, 3 steklenice po pošti din 85—.

Prodaja drogerije Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1
Na deželi pa zahtevajte Mostin pri Vašem trgovcu ali zadržati.

»Pametne« osel. Posestnik Junus Afir iz Dubova pri Peči v Jugoslaviji ima osla, ki točno pozna vse hiše, v katere pošilja njegov gospodar mleko. Vsako jutro Junus samo vodi osla s mlekom v mesto, nato pa ga pusti sanega, da nosi mleko od hiše do hiše. Kakor na povelje obstane osel pred vsakimi durmi, kjer je potrebno in čaka dokler ne pride kdo iz hiše in mu odvzame za njega določen del mleka. Kakor hitro se je to zgodilo, se osel napoti naprej do druge hiše. Ko je obiskal vse dvanaštere odjemalcev gospodarjevega mleka, se osel vrne na »zmenjeno« mesto, kjer se snide s gospodarjem.

Gnojnične črpalke brzoparilniki Medliniki

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabo, 10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje **Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani**

Temperatura tropičnih rastlin. Botaniki si že dalje časa prizadevajo, da bi doznali temperaturo pri rastlinah. Nek avstralski učenjak se je v tej smeri mnogo prizadeval in dosegel uspehe, ki jih beležimo. Najprej je meril toploto pri bambusu in doznal, da se giblje med 25—31 stopinj. Tudi je ugotovil, da je bambusova temperatura vedno nekoliko višja kot temperatura zraka. Temperatura kakor presega temperaturo zraka za 6—8 stopinj. Se zanimivejša ugotovitev je napravil pri kokosovih orehih, katerih toplota doseže tupatam 29 stopinj.

»Prav žal mi je, da sem z motorjem povzvil vašo mačko. Toda, zagotovim vam, da jo bom nadomestil.«
Strehar: »Kako neki, saj ne znate miši loviti.«

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali valencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Fige

samo zopet dobili.

FRAN POGACNIK
LJUBLJANA, Tyrševa
(Dunajska) cesta št. 33
v javnih skladiščih.

Novo zidano hišo

enostanovanjsko, prodam v bližini kolodvora Borevnica. — Rotar Ignac, Vrhnika.

Min in žaga

na zelo prometnem kraju, tik banovinske ceste, na motorni pogon na lesne odpadke, v zelo dobrem stanju, zaradi družinskih razmer ugodno naprodati. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 10678.

Motorno žago

na bencin ali sam motor prodam. — Brezar Janez, Primakovo 34, Kranj.

Hišica

vajenega konja in drugega dela, sprejemem takoj. Plača dobra. — Jože Dolinšek, Jesihov stradan 34, Ljubljana.

Mlinarja

pridnega, poštenega, samakega, ki je vajen kmečke meljave, sprejmem »Anlea« leben, po domače Krevčev mlin, škofja Loka.

Sluškinjo

za vasa hišna in notniška dela sprejmem v karna Orehov, št. Vid nad Ljubljano 22.

Moške obleke

perilo in vasa oblačila po priznani nizki ceni nabavite pri Presherju - Sv. Petra cesta 14 — Ljubljana.

Usnjo

domačega izdelka nudim najugodnejše obrtnikom in kmetovalcem **LAVRIČ, Usnjarna, št. Vid pri Stični.**

Vajenca

ki ima veselje do obdelovanja železa, kmetijskih strojev in kovarstva, sprejemem. — Železostrojušnik in avto-geen je na razpolago. Vsa oskrba v hiši. Po dobri enega leta primerna plača po njegovi delazmožnosti. — Naslov v upravi »Domoljuba« št. 10627.

Lepa vila

z velikim vrtom v Ptuj, na Tratah št. 14, bo 31. julija 1940 na sodni dražbi prodana. Najmanjši ponudnik 40.000 din.

Pekovskega vajenca

sprejme parna pekarna Franc Stanko — Smarska 11, Ljubljana

Stare železo

in druge kovine kupuje po najvišjih dnevnih cenah: Tavčar, Izanaka cesta 18 (žaga Usenik).

Prodaj kravo

dobro mlekarico s prvim teletom. Kregar - Dravice 277.

Kmečko posetje

1/2 ure od Trbovelj, ca. 50 orolov, napredaj. Redi se 10 krav, mleko se proda lahko doma. Zraven dovolj dorasčenega goveda. — Cena 145.000 din. Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Dobitkanozno«. 19401

Zahtevajte povsod naš list!